

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Annika Karhu & Roosa Ojala

Kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittäminen korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta

Seinäjoen kaupunki

Opinnäytetyö

Syksy 2020

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Liiketalous (AMK, Tradenomi)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Tekijä: Annika Karhu & Roosa Ojala

Työn nimi: Kaupungin elinvoiman ja kilpailukykyyn kehittäminen

Ohjaaja: Petra Sippola

Vuosi: 2020

Sivumäärä: 62

Liitteiden lukumäärä: 1

Nykypäivän kaupungit haluavat tarjota elinvoimaisen ja kilpailukykyisen toimintaympäristön, jonka kautta kasvattaa väkilukuaan ja vakiinnuttaa asukkaitaan. Pärjätäkseen kovan kaupunkikilpailun markkinoilla kaupunkien täytyy pystyä muuntautumaan eri suuntiin ja pysymään muutoksien mukana.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Seinäjoen kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä löytää kaupungin pitovoimatekijöitä korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta. Työ toteutettiin yhdessä toimeksiantajan Seinäjoen kaupungin kanssa. Teoriaosuus koostuu kahdesta eri osiosta. Kaupungin elinvoima ja kilpailukyky -luvussa käsitellään yleisesti kaupunkien elinvoiman ja kilpailukykyyn mittareita sekä erilaisia pitovoimatekijöitä. Toisessa teoriaosuudessa taas paneudutaan nimenomaan Seinäjoen kaupungin elinvoimaan, kilpailukykyyn sekä toimintaympäristöön ja kilpailijoihin.

Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä yhteistyössä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa. Kysely luotiin Webropolin avulla, ja se lähetettiin jokaiselle ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille Intran, Teamsin sekä Tuudon kautta. Yhteensä kyselyn oli avannut 422 korkeakouluopiskelijaa, ja siihen saatiin vastauksia 137 kappaletta. Kysely lähetettiin 21.09.2020, ja vastausaikaa opiskelijoilla oli yhteensä kaksi viikkoa. Kyselypohjassa käytettiin avoimia vastauskenttiä, sillä vastausvaihtoehtojen suhteen ei haluttu olla johdattelevia missään kohdassa.

Tutkimustulokset osoittivat Seinäjoen olevan elinvoimainen ja kilpailukykyinen kaupunki, joka pystyy imagollaan ja vetovoimaisuudellaan nousemaan yhdeksi suurimmaksi kasvukeskukseksi. Tulosten perusteella myös huomattiin, että Seinäjoen kaupungilla on avaintekijöitä, joiden avulla pystytään kasvattamaan kaupungin pitovoimaisuutta. Kehityskohteiksi kyselyn perusteella ilmeni erityisesti kaupungin julkinen joukkoliikenne, työtarjonnan monipuolisuus ja niistä informointi sekä yliopistotason koulutukset.

¹ Asiasanat: elinvoimaisuus, kilpailukyky, korkeakouluopiskelijat, kaupungit, pitovoimaisuus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Business Management

Authors: Annika Karhu & Roosa Ojala

Title of thesis: Developing a city's vitality and competitiveness

Supervisor: Petra Sippola

Year: 2020

Number of pages: 62

Number of appendices: 1

Today's cities want to provide a vital and competitive operating environment to increase and consolidate their population. In order to do well in the market of tough city competition, cities need to be adaptable and to keep up with the changes.

The aim of the thesis was to develop the vitality and competitiveness of the City of Seinäjoki as well as to find the city's holding power factors from the point of view of higher-education students. The thesis was carried out in conjunction with the commissioner, the City of Seinäjoki. The theoretical section consists of two different parts. The chapter on the vitality and competitiveness of cities deals generally with urban vitality and competitiveness metrics, as well as with various holding power factors. The second part, by contrast, focuses specifically on the vibrancy, competitiveness, and operating environment of the City of Seinäjoki.

The study was conducted as an online survey in cooperation with Seinäjoki University of Applied Sciences. The survey was created with Webropol, and it was sent to every second and third-year student of the University of Applied Sciences through Intra, Teams and Tuudo. In total, the survey was opened by 422 students, and a total of 137 responses were received. The survey was sent on 21 September 2020, and the students could answer it for two weeks. In the query form, open answer fields for used, in order not to lead the respondents to particular answers.

The study results showed Seinäjoki to be a vital and competitive city, which, with its image and attraction, is able to develop into one of the largest growth centers in the country. Based on the results, it was also found that the City of Seinäjoki has some key elements that allow it to increase its holding power. As targets for improvement, the respondents mentioned the public transport in the city, university-level training, as well as the diversity of and communication about the supply of jobs.

¹ Keywords: vitality, competitiveness, higher-education students, cities, holding power

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo	6
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	8
1 JOHDANTO	9
1.1 Tutkimuksen tausta	9
1.2 Tutkimuksen tavoitteet	10
1.3 Seinäjoen kaupunki	12
2 KAUPUNKIEN ELINVOIMA & KILPAILUKYKY	15
2.1 Elinvoiman mittarit	15
2.1.1 Elinvoiman resurssit	15
2.1.2 Stressitestit elinvoiman mittarina.....	16
2.1.3 Yritysdynamiikka elinvoimatekijänä.....	18
2.2 Kilpailukyvyyn mittarit.....	19
2.3 Pitovoimatekijät	22
3 SEINÄJOEN KAUPUNKI	25
3.1 SWOT-analyysi	25
3.2 Toimintaympäristö & kilpailijat	28
3.3 Seinäjoen kaupungin elinvoima & kilpailukyky	31
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	36
4.1 Tutkimusmenetelmät	36
4.2 Tutkimuksen luotettavuus.....	37
4.3 Tutkimusprosessi	38
4.4 Tutkimustulokset	39
4.4.1 Taustatietoa kyselyn kohderyhmästä.....	39
4.4.2 Vastaajien näkemyksiä suunnitelmista valmistumisen jälkeen.....	41
4.4.3 Vastaajien todennäköinen asettuminen Seinäjoelle.....	42

4.4.4	Vastaajien kokemus Seinäjoen kaupungista.....	43
4.4.5	Vastaajien kokemat pitovoimatekijät	44
4.4.6	Vastaajien näkemys kehitysideoista	46
4.4.7	Vastaajien vapaaehtoinen palaute	46
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	48
	LÄHTEET	55
	LIITTEET	61

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Suomen korkeakouluista valmistuvien sijoittuminen asumaan (Collin 2018).....	11
Kuva 2. Korkeakouluista valmistuneiden alueellinen sijoittuminen vuosi valmistumisen jälkeen (Collin 2018).	12
Kuva 3. 20 suurimman kaupungin ulkoisen elinvoima-analyysin teemat ja muuttajat (Aro ym. 2017).....	17
Kuva 4. Alueiden kilpailukyvyyn kahdeksan elementtiä (Halonen 2016).	21
Kuva 5. Valmistuneet asunnot Seinäjoella, kpl 2018 (Elinvoimaa kasvun käytävällä 2019). .	27
Kuva 6. Etelä-Pohjanmaan nettomuutto maakunnittain 2007–2018 (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 56).....	30
Kuva 7. Seinäjoen väestöennuste vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2020b).....	32
Kuva 8. Asuntokuntien koko 2019 (Tilastokeskus 2020a).....	33
Kuva 9. Työpaikat toimialoittain Seinäjoella 2014-2017 (Tilastokeskus - työpaikat toimialoittain 2019).....	35
Kuva 10. Seinäjoen liikennejakauma (Seinäjoen keskustan kestävän liikkumisen toimenpideohjelma loppuraportti, [viitattu 12.11.2020]).	53
 Kuvio 1. Seinäjoen kaupungin SWOT-analyysi (Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023, [viitattu 3.11.2020]).]	25
Kuvio 2. Seinäjoen kaupungin väestön kasvu 2020 (Elinvoiman mittareita, [viitattu 20.10.2020]).....	32
Kuvio 3. Sukupuoli.	40
Kuvio 4. Ikä.	40
Kuvio 5. Tällä hetkellä suoritettava AMK-tutkinto.....	41

Kuvio 6. Suunnitelmat valmistumisen jälkeen.	42
Kuvio 7. Todennäköisyys Seinäjoelle asettumiseen.	43

Käytetyt termit ja lyhenteet

Elinvoimaisuus	Eloisuutta, vireyttä, voimaa ja hyvinvointia. Se on myös kasvua ja kehitystä, selviytymistä ja kilpailukykyä.
Heikko signaali	Jokin tapahtunut ja olemassa oleva asia tai ilmiö, joka voidaan tulkita merkiksi suuremmasta mahdollisesta muutoksesta.
Kaupungistuminen	Yhteiskunnallinen ilmiö, jossa kaupungeissa asuvan väestön osuus kokonaisväestöstä kasvaa.
Kilpailukyky	Kykyä selviytyä taloudellisen kilpailun olosuhteissa.
Megatrendit	Yksittäisiä ilmiötä tai ilmiöiden tai trendien joukkoa, joka määrittää hallitsevasti tulevaisuuden suunnan tai kokonaisuuden. Kehityksen suuria aaltoja tai linjoja, joiden historiaa voidaan havainnoida ja tarkastella.
Pitovoimatekijät	Mitkä tekijät saavat alueella olevat viihtymään ja jäämään alueelle sekä kuinka tyytyväisiä he ovat palveluihin, omaan asuin- ja elinympäristöönsä sekä valintoihin.
Reliabiliteetti	Ilmaisee sen, miten luotettavasti ja toistettavasti käytetty mittari mittaa haluttua ilmiötä. Voidaan arvioida esim. toistomittauksilla.
Stressitesti	Kaupunkien aikaisemman kehityksen, nykytilanteen ja position todentamista suhteessa toisiinsa tilastojen avulla.
Toimintaympäristö	Yhteistyön toteutukseen olennaisesti vaikuttavia poliittisia, yhteiskunnallisia, lainsäädännöllisiä, taloudellisia, kulttuurisia, sosiaalisia ja luonnonympäristöön liittyviä tekijöitä.
Vetovoimatekijät	Mikä tekee alueesta kiinnostavan, houkuttelevan tai vetovoimaisen ulkopuolisten näkökulmasta.

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta

Kaupungistuminen on yksi tämän ajan suurimpia megatrendejä ja se on paljon puhuttu aihe nykypäivänä. Mattila [viitattu 8.9.2020] perustelee kaupungistumisen kuuluvan megatrendeihin kasvavan muuttovirran kautta, sillä yhä enemmän ihmiset ovat liikkeellä ja tähtäävät suurkaupunkeihin. Kaupunkialueiden väestöllistä kokoa voidaan mitata alueellisten muotojen avulla ja niitä ovat hallinnollinen alue, kaupunkiseutualue ja kaupunkimainen alue. Alueiden kaupungistuminen ja maantieteellinen koko laajenee, kun väestö lisääntyy kulkiessa kaupungista kaupunkiseudun kautta kaupunkimaiselle seudulle.

Valmistuneet korkeakouluopiskelijat ovat tärkeitä monille kaupungeille, sillä heidän avullansa kaupunkiin saadaan ammattilaisia, joita tarvitaan – useat kaupungit kasvattavat väkilukuaan paljolti opiskelijoiden kautta. Aihe on ajankohtainen, sillä yhä enemmän suuret kaupungit yrittävät haalia itselleen vastavalmistuneita korkeakouluopiskelijoita, joista käydään kovaa kilpailua työmarkkinoilla. Korkeakouluissa kasvavat tulevaisuuden tekijät (2017) - blogikirjoituksen mukaan korkeakoulutetut opiskelijat ovat aikamme tulevaisuuden tekijöitä. Valmistuttuaan heillä on hurja määrä ammattitaitoa, osaamista sekä intoa – jota moni yritys haluaa hyödyntää.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on löytää Seinäjoen kaupungin pitovoimatekijöitä, joiden avulla voidaan parantaa kaupungin elinvoimaa sekä kilpailukykyä. Tutkimuksen kysely suoritetaan kyselytutkimuksen avulla, joka on suunnattu Seinäjoen ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden korkeakouluopiskelijoille. Tutkimus halutaan toteuttaa nimenomaan korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta – toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat ovat jo siinä tilanteessa, missä he alkavat miettiä tulevaisuuden suunnitelmiansa valmistumisen jälkeen, siksi heidät valittiin tutkimuksen kohderyhmäksi. Kyselyssä selvitetään aluksi taustatietoa opiskelijoista: mm. sukupuolta, ikää ja mitä alaa he opiskelevat tällä hetkellä. Kyselyn ensisijaisena tarkoituksena on saada vastauksia korkeakouluopiskelijoilta heidän suunnitelmiinsa valmistumisen jälkeen. Kokevatko he tietävänsä mitä tehdä valmistumisen jälkeen, jäävätkö he ylipäättään asumaan Seinäjoelle tai mitkä ovat tärkeimpiä tekijöitä, jotka voisivat parantaa Seinäjoen pitovoimaa.

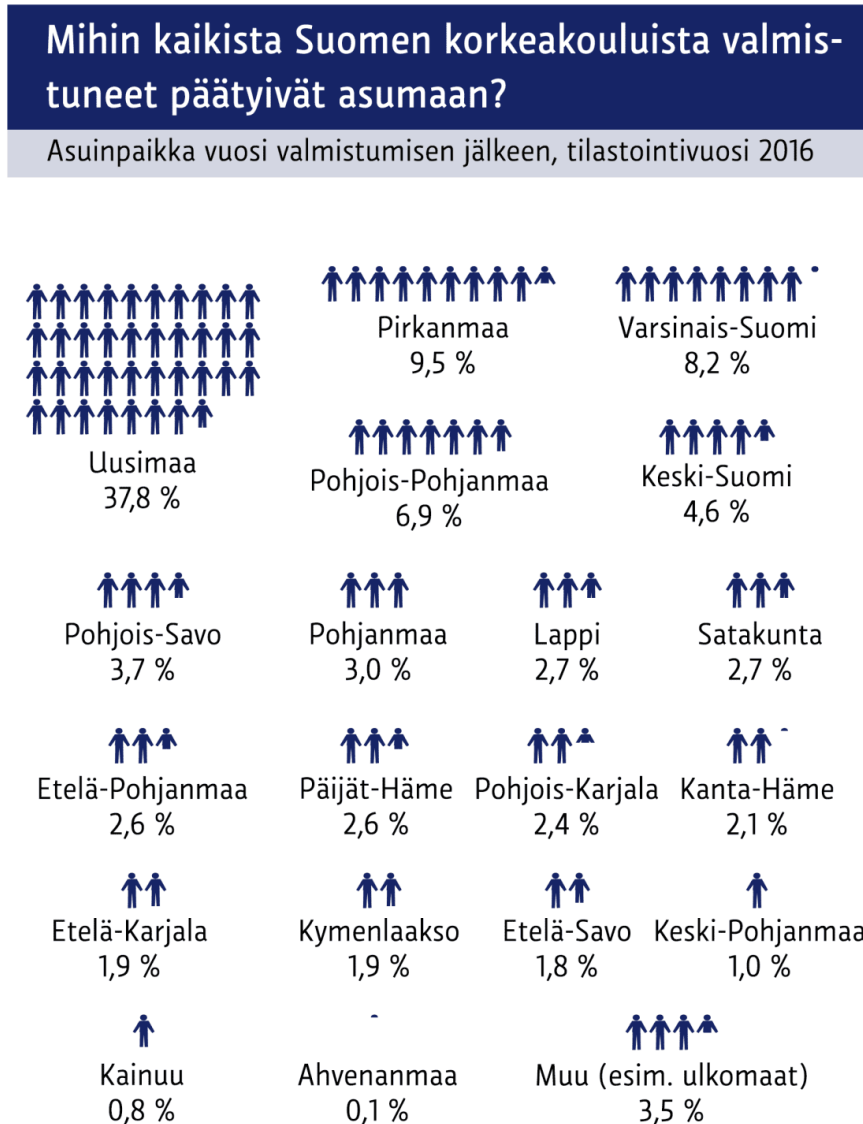
Seinäjoen ammattikorkeakoulu on valittu valmistuneiden opiskelijoiden toimesta jo toistamiseen monella eri osa-alueella Suomen parhaimmaksi korkeakouluksi. Seinäjoen ammattikorkeakoulu tarjoaa useampiin Suomen ammattikorkeakouluihin verrattuna todella hyvät oppimisympäristöt, parhaat opiskeluihin liittyvät tukipalvelut sekä opiskelijoiden täyden tyytyväisyyden. Seinäjoen ammattikorkeakoulun pitkäaikaisena visiona on olla paras korkeakoulu opiskelijalle ja sitä halutaankin mitata mm. opiskelijoiden tyytyväisyyden mittarilla. Käsivällinen opetus ja toiminnan kehittäminen on tuottanut häikäiseviä tuloksia Seinäjoen ammattikorkeakoululle näiden menneiden vuosien aikana (Seamk monella osa-alueella Suomen paras ammattikorkeakoulu 2020). Seinäjoen ammattikorkeakoulu vetää puoleensa paljon uusia opiskelijoita ympäri Suomea jo pelkästään hyvän maineensa puolesta, haasteeksi koetaan kuitenkin kova kilpailu etenkin valmistumisen jälkeen. Kuinka Seinäjoen kaupunki voisi saada parhaimman hyödyn vastavalmistuneista korkeakouluopiskelijoista? Moni Seinäjoen ammattikorkeakouluopiskelija saapuu Seinäjoelle suorittamaan korkeakoulututkintoa, mutta muuttaa pois valmistumisen jälkeen esimerkiksi työn tai yliopistotutkintojen perässä. Tutkimuksen avulla selvitetään pääkohtia, millä tavoin Seinäjoen kaupunki saisi pidettyä näitä arvokkaita korkeakouluopiskelijoita itsellään.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on kehittää Seinäjoen kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä löytää kaupungin pitovoimatekijöitä korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta. Toisena selkeänä tavoitteena on löytää kaupungille konkreettisia kehityskohteita – mitä Seinäjoen kaupungin pitäisi tarjota tai tehdä asioita toisin, jotta he pysyisivät kovassa kaupunkikilpailussa mukana. Tutkimuksen kysely kartoittaa millä todennäköisyydellä opiskelijat jäävät asumaan Seinäjoelle, mitkä ovat asioita, joita he arvostavat Seinäjoessa tai mitä asioita Seinäjoella tulisi olla, jotta he jäisivät asumaan sinne valmistumisensa jälkeen. Tulosten avulla saamme tärkeää tietoa korkeakouluopiskelijoiden tämänhetkisistä ajatuksista asettumista kohtaan heidän valmistumisensa jälkeen.

Vuoden 2018 tilastotietojen mukaan lähes 17 % korkeakouluopiskelijoista päätyy asumaan valmistumisensa jälkeen Uudellemaalle kaikista Suomessa valmistuvista ammattikorkeakouluista. Jos mukaan lasketaan myös Uudellamaalla valmistuvat, lähenee luku jopa 40 %. Seuraavana listan kärjessä maakunnista ovat Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi (Collin

2018). Tarkemmin korkeakouluopiskelijoiden asettumista prosentuaalisesti on kuvattu auki alla olevassa kuvassa 1.

Kuva 1. Suomen korkeakouluista valmistuvien sijoittuminen asumaan (Collin 2018).

Etelä-Pohjanmaa vetää muualta Suomen ammattikorkeakouluista valmistuneita asukkaita vain 2,6 %, joka on harmillisen vähän. Positiivista on kuitenkin se, että vuoden 2016 tilastojen mukaan (kuva 2) Etelä-Pohjanmaalla opiskelevista opiskelijoista jää jopa 64 % asumaan samalle alueelle (Collin 2018). Luku on hyvä, mutta ihailtavaa olisi, että se tulee nousemaan tulevien vuosien aikana. Toteutettavan verkkokyselyn avulla saadaan toivon mukaan paljon uusia kehitysideoita, kuinka nostaa kyseistä prosenttilukua vielä paremmaksi.

Korkeakouluista valmistuneiden sijoittuminen		
vuosi valmistumisen jälkeen		
Uusimaa	→	85 % edelleen alueella
Pohjois-Pohjanmaa	→	67 % edelleen alueella
Etelä-Pohjanmaa	→	64 % edelleen alueella
Varsinais-Suomi	→	63 % edelleen alueella
Pirkanmaa	→	61 % edelleen alueella
Kymenlaakso	→	54 % edelleen alueella
Pohjois-Savo	→	53 % edelleen alueella
Satakunta	→	52 % edelleen alueella
Pohjanmaa	→	52 % edelleen alueella
Kainuu	→	51 % edelleen alueella
Pohjois-Karjala	→	50 % edelleen alueella
Lappi	→	49% edelleen alueella
Keski-Pohjanmaa	→	47 % edelleen alueella
Keski-Suomi	→	46 % edelleen alueella
Päijät-Häme	→	46 % edelleen alueella
Etelä-Karjala	→	38 % edelleen alueella
Etelä-Savo	→	38 % edelleen alueella
Kanta-Häme	→	37 % edelleen alueella

Kuva 2. Korkeakouluista valmistuneiden alueellinen sijoittuminen vuosi valmistumisen jälkeen (Collin 2018).

1.3 Seinäjoen kaupunki

Seinäjoen kaupunki sijaitsee Etelä-Pohjanmaalla ja on kyseisen maakunnan maakuntakeskus. Seinäjoki perustettiin vuonna 1868, mutta uutena kaupunkina Suomeen se on syntynyt vuonna 1960. Seinäjoen kaupunki on kasvanut jatkuvasti viime vuosina, kaupungin asukasluku on viimeisimmän tiedon mukaan 63 961 (31.7.2020), mutta tilastokeskuksen laatiman väestöennusteen mukaan Seinäjoen asukasmäärä tulee lisääntymään tulevina vuosina. Osaksi Seinäjoen kaupunkia liitettiin Peräseinäjoki vuonna 2005 ja myöhemmin vuonna 2009 osaksi Seinäjokea liitettiin myös Nurmo ja Ylistaro. (Elinvoiman mittareita, [viitattu 10.9.2020].)

Seinäjoen kaupunki tarjoaa koulutusta korkeakoulutasolle asti – arvostettu ammattikorkeakoulu ja avoin yliopisto tarjoavat monipuolisen koulutusvalikoiman. Seinäjoen kaupunki tarjoaa monipuolisia asumismuotoja, viihtyisän kaupunkiympäristön sekä lyhyet välimatkat kaupungin sisällä. Kaupungin ympärillä olevat lakeudet vetävät puoleensa muuttajia sekä turisteja. Seinäjoen kaupungin elinkeinorakenteelle tyypillistä on vahva yrittäjyys sekä Etelä-Pohjalainen yhteisöllisyys asukkaiden keskuudessa. Yritystoiminta on kasvanut viime vuosina, sillä vuonna 2019 yrityksiä oli Seinäjoella yhteensä 4 297, kuten esimerkiksi Atria Oyj, Prima Power, SSAB, Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa EEPEE ja Valio Oy. (Yritysten lukumäärä 2019.)

Seinäjoki tunnetaan myös lukuisista kesätapahtumistaan, jotka vetävät puoleensa kävijöitä ympäri Suomen. Suosituimpia kesätapahtumia ovat Provinssi, Tangomarkkinat, Vauhtiajot ja Solar Sound-festivaali. Kaupungissa on vierailijoille paljon nähtävää ja koettavaa, Alvar Aallon suunnittelema hallinto- ja kulttuurikeskus, Törnävän upea kartanoalue sekä kaupungin tarjoamat muut aktiviteetit. Tällaisia alueen viihtyvyyteen ja mukavuuteen vaikuttavia tekijöitä kutsutaan pehmeiksi vetovoimatekijöiksi. Jokainen kaupunki tarvitsee kasvaakseen näitä pehmeitä vetovoimatekijöitä, joihin kuuluvat tapahtumat ja elämykset, matkailu ja luonto, tunnelma, turvallisuus sekä erilaiset vetovoimapalvelut. Alueen turvallisuus vaikuttaa ihmisten viihtyvyyteen ja alueen vetovoimaisuuteen, Seinäjoki mielletään usein turvalliseksi kaupungiksi elää ja asua. Pehmeät tekijät ovat juurikin enemmän pito- kuin vetovoimatekijöitä, joiden näkökulmasta myös tätä tutkimusta tarkastellaan. (Aro 2016, 14.)

Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan johtajana toimii Erkki Välimäki. Välimäki kuuluu myös Seinäjoen kaupungin johtajan nimeämään johtoryhmään. Johtoryhmä on muodostettu kaupungin tiedonkulun parantamiseksi, tuloksellisen johtamisen työvälineeksi ja johdon yhteistoiminnan kehittämiseksi (Johtoryhmä, [viitattu 10.9.2020]). Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan toimintaa ohjaa elinvoimalautakunta, jonka kokonaisuuteen kuuluu kaupungin työllisyyspalvelut, kehittämispalvelut, elinvoiman kehittäminen, yhteiskuntasuhteiden hoitaminen, edunvalvonta, kansainväliset asiat, terveyden edistämisen tehtävät, sekä markkinoinnin ja tapahtumatuotannon tehtävät (Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan sparraus 2020). Seinäjoen kaupungin elinvoimajohtajan Välimäen (2017, 6) mukaan toimialan tarkoituksena on vahvistaa kaupungin asukkaiden osallisuutta, työllisyyttä ja elinvoimaa. Myös terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sisältyy kaupungin elinvoimaisuuden kokonaisuuteen. Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala tukee kaupungin jokaisen alueen

aktiivista kehittämistä. Kaupungin kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistaminen tapahtuu esimerkiksi kaupungin brändin kehittämisellä ja voimistamalla innovatiivista ja strategista toimintaa kaupungissa.

Linnamaa ja Raunio (2000, 21) määrittelevät kilpailukykyä ominaisuuksiksi, joiden avulla voi menestyä kilpailussa kilpakumppaneita paremmin, sen saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää jatkuvaa kehitystä ja uusien toimintatapojen hyödyntämistä. Kaupunkiseudun kehittämistä voidaan tarkastella erilaisten elementtien näkökulmista, kuten infrastruktuuri, asuin- ja elinympäristön laatu, yritykset, instituutiot, inhimilliset voimavarat sekä toimiva kehittäjäverkosto.

Kansainvälinen yhteistyötoiminta avaa uusia näkökulmia kehittymiselle ja uudistustyölle, niin kaupunkilaisten kuin yritystenkin näkökulmasta. Kansainvälistyminen parantaa kaupungin houkuttelevuutta asukkaille sekä uusille investoinneille ja innovaatioille. Seinäjoen kaupunki kehittää kansainvälisyyttään valtuuston asettamien tavoitteiden ja painopisteiden kautta, tämä tukee strategiaan tavoitteisiin pääsemistä. Kaupungin kansainvälistymistoiminnassa tehdään yhteistyötä myös monien paikallisten toimijoiden kanssa. (Kansainvälinen Seinäjoki, [viitattu 10.9.2020].)

2 KAUPUNKIEN ELINVOIMA & KILPAILUKYKY

2.1 Elinvoiman mittarit

Elinvoiman edistäminen on jokaisen kunnan tärkeä tehtävä, ja kunnat tekevät sen oman strategiansa nojalla. Elinvoiman tunnuslukujen kehitystä voidaan seurata keräämällä monipuolista dataa esimerkiksi väestön kasvusta, jatko-opintopaikkojen houkuttelevuudesta, 16–29-vuotiaiden osuutta väestöstä, uusien yritysten määrästä, yrittäjien tyytyväisyydestä, keskustan elinvoimaisuudesta, tapahtumien määrästä, työllisyys- ja työttömyysasteista sekä ilman toisen asteen koulutusta olevien 20–24-vuotiaiden määrästä. Elinvoiman kehittymisen kannalta on tärkeää ennakoida heikkoja signaaleja sekä tulevia virtauksia ja teemoja. Nykyajan suurilla muutoksilla on varhaisvaihe, joka voidaan havaita heikoilla signaaleilla, tällainen ennakkointi on kaupunkien elinvoimaisuuden kehittymisen valttikortti. (Vuorensola 2020.)

Kamensky (2014, 6.7) korostaa, että mahdollisuuksien havainnointi ja niiden hyödyntäminen on tärkeää, sillä mahdollisuuden menetyksestä syntyvä jälkeen jäämisen riski on suurempi ja tästä takaisin nouseminen vaikeaa. Myös ympäristön aiheuttamat yllätykselliset muutokset ovat usein seuraamuksiltaan voimakkaita ja näin ollen ennakkointi ja nopea reagointi on oleellista. Heikot signaalit ovat vaikeasti havaittavia alkuvaiheen ilmiöitä ja usein myös toimialan ulkopuolella, jonka vuoksi oman alan ammattitaito ja tietämys ei riitä niiden tunnistamiseen. Organisaatiot, jotka käyttävät strategisessa toiminnassaan enimmäkseen vahvoja signaaleja ja faktapohjaista johtamista, ovat huonossa asemassa tunnistaa heikkoja signaaleja. Näiden tunnistaminen organisaatiossa vaatii systemaattista työprosessia, johdon tukea sekä liitääntä organisaation strategiseen arkkitehtuuriin. Heikkojen signaalien tunnistamisprosessiin kuuluu aihealueen rajaaminen, ideointi- ja taltiointitapa, luokitus- ja muokkaustapa, arviointiprosessi, sekä hyväksikäyttö strategiaprosessissa. Työprosessissa on ylitettävä kulttuurillisia, toimialakohtaisia ja tieteellisiä rajoja, joiden sisällä toimimiseen on totuttu.

2.1.1 Elinvoiman resurssit

Elinvoiman resursseja ovat työllisyys, ikärakenne ja väestömäärä, osaaminen ja työvoiman saatavuus sekä elinkeinorakenteeseen ja kuntatalouteen. Elinvoimaisuus on myös vuorovaikutusta, verkostojen ja yksilöiden yhteisöllisyyttä, paikallisyhteisöjä, sosiaalista

pääomaa, erilaisia kulttuureja ja elämäntapoja, sekä paikallisidentiteettiä. Näiden osa-alueiden jatkuva kehittäminen sekä strategisten valintojen noudattaminen ja tahtotilaan pyrkiminen ylläpitää hyvää elinvoimaisuuden johtamista. (Kultanen & Laamanen 2019, 9.)

Maine ja imago vaikuttavat myös alueen elinvoimaisuuteen. Imago on kaupungin itse luomaa hyvää mielikuvaa, mutta maine on ansaittava toiminnallisesti. Maine muodostuu ihmisten kertomista kokemuksista ja mielikuvista. Maine tuo tietoisuuteen kaupungin identiteetin sekä kaupungin luoman brändin. Jos kaupungin maineella ja identiteetillä ei ole syy-seuraussuhdetta, ei maineella silloin koeta olevan uskottavaa realiteettia. Ihmiset usein muodostavat mielipiteensä kaupungista maineen perusteella; onko kaupunki hyvä vai huono? Kaupunkien hyvä maine on suoraan yhteydessä niiden veto- ja pitovoimaisuuteen. Kaupungin ollessa maineeltaan esimerkiksi vaarallinen vaikuttaa se asukkaiden muutto- ja pitovoimaan negatiivisesti. Parkkinen (2017, 19–20) toteaa, että kaupungin maineen kehittäminen olisi hyvä aloittaa kaupunkiympäristön päivittämisestä ja sen kehittämisestä. Kaupungille luodun imagon kuuluisi tuntua asukkaista omalta, sillä parasta markkinointia kaupungille toteuttavat sen omat asukkaat.

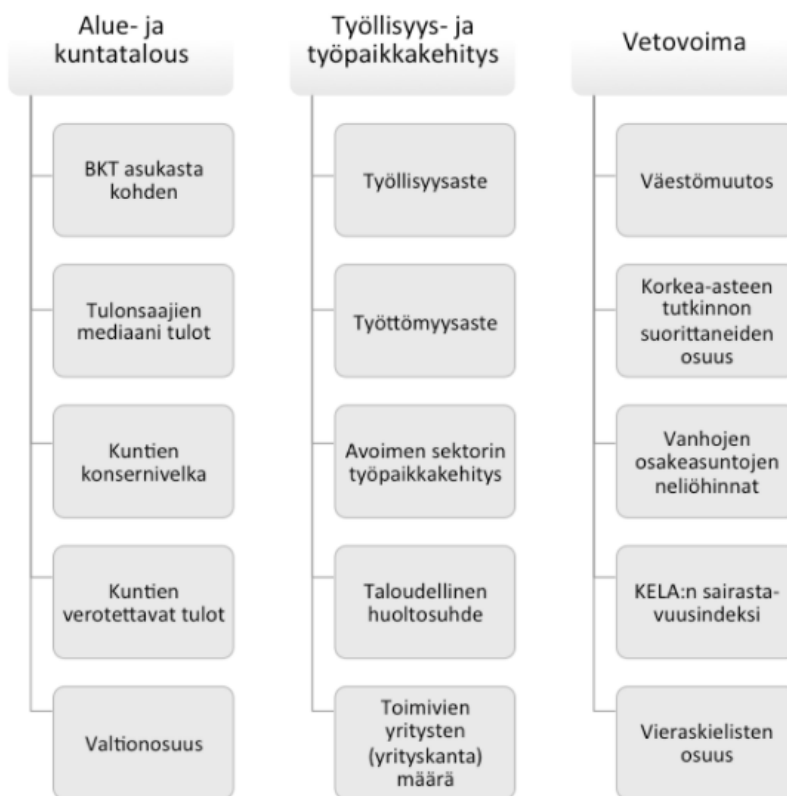
Lyly (2017) korostaa, kuinka Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn ja tasapainoisen aluekehityksen kannalta vahvat kaupunkiseudut ja elinvoimaiset maakuntakeskukset ovat tärkeitä tekijöitä. Kaupunkiseutujen kehittäminen ja niiden elinvoimaisuuden parantaminen kehittää koko Suomea kokonaisuutena. Edellytykset Suomen kasvuun ovat juurikin kaupunkikeskuksissa, haasteeksi kuitenkin muodostuu se, että ne halutaan pitää kaupunkien omissa käsissä, eikä elinvoimatekijöitä haluta luovuttaa maakunnille. Elinvoimaisuus kehittyy maakunnissa hitaammin, kun kaupungeissa. Näkemys tämän ratkaisusta saattaisi olla maakuntauudistuksessa.

2.1.2 Stressitesti elinvoiman mittarina

Aro, MDI:n asiantuntija ja Tenho (2017) kertovat, kuinka aluekehittämistoimisto MDI toteutti vuonna 2017 kahdenkymmenen väkiluvultaan suurimman kaupungin elinvoimaisuuden stressitestin. Syyskuussa vuonna 2017 suurimmat kaupungit väkiluvultaan olivat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu, Turku, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, Pori, Kouvola, Joensuu, Lappeenranta, Hämeenlinna, Vaasa, Seinäjoki, Rovaniemi, Mikkeli, Kotka ja Salo. Testin tarkoituksena oli tutkia alueiden ulkoista elinvoimaa. Elinvoimaa voidaan myös määritellä

kasvuna, kilpailukyknä, houkuttelevuutena, vetovoimaisuutena, dynaamisuutena, energisyytenä, menestymisenä sekä ketteryytinä. Ulkoinen elinvoima kytkeytyy ulkoisiin toimintaympäristöihin ja niiden muutostekijöihin. Stressitesti sisältää kaupunkien position, aikaisemman kehityksen ja nykytilan todentamista suhteessa toisiinsa. Testillä saaduilla tunnusluvuilla pystytään ennakoimaan kaupunkien kykyä selviytyä, menestyä ja uusiutua näiden välisessä kilpailussa. Analyysille ja muuttujien valinnalle asetettiin kolme lähtökohtaa; kaupunkien kehityksen vertaaminen toisiinsa usean muuttujan ja teeman avulla, absoluuttista ja suhteellista kehitystä kuvaavien arvojen käyttö rinnakkain sekä tilanteen analysointi samanaikaisesti historian ja nykyhetken perusteella. Teemoiksi testiin valittiin vetovoima, alue- ja kuntatalous sekä työllisyys- ja työpaikkakehitys, joita tarkastellaan tarkemmin kuvassa 3.

Kuva 3. 20 suurimman kaupungin ulkoisen elinvoima-analyysin teemat ja muuttujat (Aro ym. 2017).

Testissä otettiin huomioon jokaisen muuttujan määrällistä ja suhteellista kehitystä kuvaava graafi, josta saatiin selville absoluuttiset arvot, suhteellinen muutos 2010-luvun aikana sekä positio suhteutettuna toisiinsa. Seinäjoki ei ollut millään osa-alueella kärkikolmikossa, mutta kuitenkin toiseksi parhaassa viidenneksessä jokaisella osa-alueella. Stressitestin perusteella

voidaan olettaa, että Seinäjoki on jatkuvasti kehittyvä kaupunki ja elinvoimaisuus on tasaisessa kehityksessä tunnuslukujen perusteella. Haasteena kaupunkien elinvoimaa tutkiessa kuitenkin on reliabiliteetti ja liiallinen yksinkertaistaminen todellisuudesta. Analysoitaessa elinvoimaa on tärkeä pystyä syventymään moniulotteiseen todellisuuteen. Alueiden välinen kilpailu kiihtyy koko ajan, jolloin kaupunkien on tunnistettava oma asemansa kilpailussa ja osattava kehittää sitä. (Aro ym. 2017.)

2.1.3 Yritysdynamiikka elinvoimatekijänä

Aron, Haanpään ja Laihon (2019) mukaan määritelmä alueiden elinvoimasta tai elinvoimaisuudesta ei ole aina yksiselitteistä, sillä ne muodostuvat useista eri tekijöistä, jotka ovat sidoksissa toisiinsa. Sijaintiin sekä yleiseen kehitykseen liittyvät tekijät vahvistavat alueiden elinvoimaisuutta. Ydintekijöitä ovat kuitenkin työllisyys- ja yritysdynamiikka eli työpaikkakehitys, uudet työpaikka-avaukset, yritysperustanta, yrityskannan myönteinen kehitys sekä yritysmyönteinen ilmapiiri. Alueella sijaitsevat avainyritykset muodostavat ympärillensä keskittymiä ja sitä kautta perustavat kasvulle hyödyllisen kasvuympäristön. Kattava koulutustarjonta syventää elinvoimaisten alueiden osaamispohjaa ja sitä kautta vastaa myös työvoimatarpeisiin – innovaatio-, osaamis- ja kehitysympäristöjen merkitys on merkittävä.

Osatekijät, jotka selittävät kasvun merkkejä, voidaan yhdistää vetovoimaan, alue- ja paikkalistalouteen, väestökehitykseen, työpaikka- ja työllisyyskehitykseen, koulutus- ja opiskelijapaikkojen kasvuun, matkailu-, vierailija-, tapahtuma- ja kävijämäärien kasvuun sekä yritysdynamiikan moniin erilaisiin tunnuslukuihin. Alueiden tulevan kehityksen kannalta on parempi, mitä enemmän alueella havaitaan positiivisia kasvun osatekijöitä. Kasvun osatekijöitä voidaan mitata eri indikaattorien kautta, jolloin kyetään vertailemaan alueen kehitystä muihin verrokkialueisiin sekä seuraamaan oman alueen kehitystä aikaan katsoen. Alueiden kasvun osatekijät liittyvät muiden alueiden sidottuihin kilpailukykytekijöihin – tiedon, osaamisen, talouden, tuotannon ja logistiikan solmupisteet ovat riippuvaisia tekijöitä, kun puhutaan alueen elinvoimaisuudesta. Jos alue sijaitsee suuren kasvukeskuksen pientareilla tai rata- ja valtaväylien läheisyydessä, antaa se suurta sijaintietua alueelle. (Aro ym. 2019.)

Alueiden elinvoimaisuuden yksi tärkeimmistä osatekijöistä on yritysdynamiikka, ja se on samalla keskeinen osa myös alueellista kilpailukykyä (Aro ym. 2019). Yritysdynamiikka liitetään yleensä muihin alue- ja paikallistalouksien kehityksiin, joita pystytään tarkastelemaan

useista eri näkökulmista. Alueiden yritysdynamiikkaa voidaan verrata aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten, yrityskannan, yritysverustannan, yritystoimipaikkojen liikevaihdon ja elinvoimapolitiikan arvosanojen perusteella sekä ns. kasvupotentiaalianalyysin avulla. Yritysdynamiikkaan liitettävien erilaisten tunnuslukujen avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä alueiden välisistä eroista yritysaktiivisuudessa. Aluetalouden jatkuvan uusiutumiskyvyn kannalta uudet ja toimivat yritykset ovat keskeisimpiä myös innovaatioiden ja tuottavuuden näkökulmasta.

2.2 Kilpailukyvyn mittarit

Sotaraudan (1999, 20–21) mukaan kilpailukyvyn omaiseksi kaupungiksi voidaan todeta kaupungit, jotka pystyvät osallistumaan kaupunkien väliseen kilpailuun ja täten menestymään kilpailussa muita ”vastustajiaan” paremmin. Jotta kilpailukyvyn ihanteellinen taso saavutettaisiin, täytyy kaupunkien pysyä jatkuvasti ajan hermoilla, mm. etsimällä uusia toimintatapoja ja kehittämällä omia oppejansa. Kilpailukykyä voidaan yleensä mitata kolmen tärkeän mittarin avulla: kompetenssin, pääsyn sekä motivaation avulla. Kompetenssilla tarkoitetaan kaupunkien kykyä käyttää omia resurssejaan sekä tehdä päätöksiä. Pääsillä taas tarkoitetaan sitä, että kaupungeilla on riittävät resurssit päästä kilpailuasetelmaan mukaan. Motivaatiolla mitataan toimijoiden halua käyttää omia resursseja sekä kehitystyökalujaan. Näiden kolmen mittarin taustalle voidaan yhdistää vielä tietoisuus. Tietoisuudella mitataan toimijoiden halua tunnistaa erilaisiin kilpailuihin vaikuttavia tekijöitä ja kykyä pystyä erottamaan, miten nämä kyseiset tekijät vaikuttavat oman toiminnan edistämiseen tai kilpailumenestykseen.

Kilpailukyky muodostuu useista eri tekijöiden ja toimintatapojen tuloksista; harvoin kilpailukyky pohjautuu vain yhteen tekijään. Sotaraudan (1999, 21–22) mukaan menestymiselle keskeisimmät tekijät muuttuvat jatkuvasti, jolloin muuttumisen perässä täytyy pystyä mukautumaan. Innovatiivisuuden tehostamisen takaamiseksi alueiden tulisi kiinnittää huomiota enemmän siihen, miten alueet toimivat innovaatioympäristöinä. Erilaisista toimintaympäristöistä on tulossa koko ajan merkittävämpiä kilpailukyvyn tekijöitä.

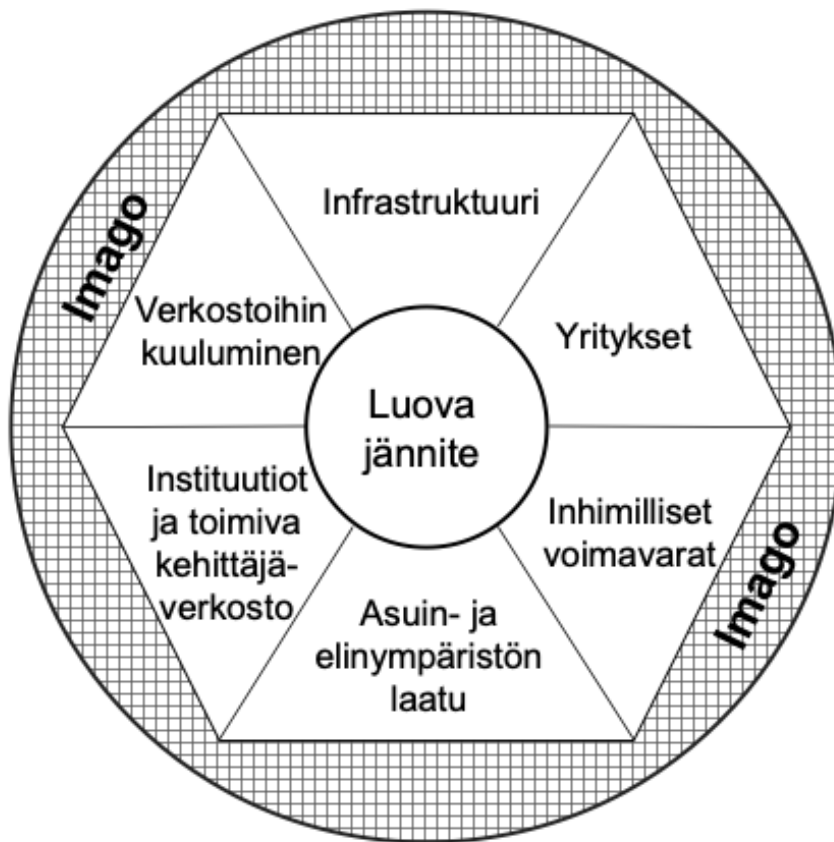
Parkkinen (2017, 15–16) toteaa, kuinka alueista riippuen eri kaupunkien kilpailukykyä voidaan mitata kuuden peruselementin avulla, joita ovat yritykset, infrastruktuuri, asuin- ja elinympäristön laatu, inhimilliset voimavarat, instituutiot ja toimiva kehittäjäverkosto sekä

verkostoihin kuulumisen. Infrastruktuurilla tarkoitetaan yritystoiminnan fyysistä toimintaympäristöä, joka muodostuu niistä rakenteista sekä palveluista, jotka mahdollistavat yhteiskunnan toimintaa. Rakennuksien ja tuotantolaitoksien lisänä infrastruktuuriin yhdistetään mm. raaka-aineet ja luonnonvarat, tontit, liikenneyhteydet ja erilaiset menettelytapoihin liittyvät kustannukset. Yritykset kuuluvat kaupungin sisällä olevaan yrityskenttään, joihin kuuluu yritysten koko- ja toimialarakennetta, alihankkijoita, yhteiskumppaneita sekä yritysten viestisuuntatuneisuutta. Inhimilliset voimavarat kuvaavat alueella asuvia, osaavia, innovatiivisia sekä korkeasti koulutettuja työntekijöitä. Asuin- ja elinympäristö rakentuu taloudellisesta, fyysisestä, sosiaalisesta sekä toiminnallisesta ympäristöseudusta ja palveluista, mitä ne tarjoavat. On tietenkin ilmiselvää, että maaseutukuntien, seutukaupunkien ja suurten kaupunkien välillä on suuria erilaisia ympäristöllisiä lähtökohtia. Tällöin kilpailukyky korostuu ja näiden kuntien ja kaupunkien on kilpailtava omia erityispiirteitään korostaen.

Parkkinen (2017, 15–16) huomauttaa tutkielmassaan, kuinka nykypäivänä ei voi liikaa painottaa asuin- ja elinympäristön laadun tärkeyttä, mutta myös työpaikkojen ja työvoiman välistä suhdetta tulee kyseenalaistaa. Aikaisemmin todettiin työvoiman seuraavan yrityksiä, mutta nykyään on huomattu yritysten pyrkivän herkemmin alueille, jossa potentiaalinen työvoima viihtyy. Myöhemmin kilpailukykyä kuvaavaan malliin on lisätty viimeisenä vielä imagon merkitys sekä luova jännite. Halonen (2016, 115) korostaa, että kilpailukykyyn sidoksissa oleva imago ei itsessään ole itsenäinen elementti, vaan se rakentuu jokaiselle alueelle luonteenomaisella tavallaan, joko yhden tai usean peruselementin varaan. Imagon kasvattamisessa on nähtävä vaivaa, jotta voidaan rakentaa vahvuuksien varaan, panostaa profilointiin sekä brändin tuottamiseen. Kaupunkien positiivinen imago rakentuu suotuisten kilpailukykyyn pohjautuvien elementtien perusteella.

Parkkisen (2017, 16–17) mukaan luovaa jännitettä voidaan luonnehtia asemaksi, joka sisältää kaupungin kilpailukykyyn pääkohdan. Parhaimmassa tapauksessa se vaikuttaa kaupungin uudistumiseen, mutta ennen kaikkea yksittäisen kilpailukykyyn eri elementtien kasvuun. Luovan jännitteen avulla pystytään luomaan uudenlaisia innovaatioita ja etsimään ratkaisuja – näin ollen myös ihmiset alkavat toimimaan luovemmin. Kaupunkikehittämisessä luova jännite nostetaan tänä päivänä voimakkaasti esille ja sen nousu liittyy jälkiteollisen yhteiskunnan muuttumiseen sekä palveluiden nostamiseen kaupunkitalouden keskukseen. Luovuus ja kulttuuri liittyvät merkittävästi talouselämään, luovilla aloilla on mahdollisuuksia esim. yritystoiminnalle sekä työllistämiseksi. Talouskasvun kannalta tärkeitä pointteja kaupungille

ovat ammattitaitoisten, osaavien ja luovien ihmisten haaliminen kaupungin asukkaiksi. Kilpailukykyyn liitettävät kahdeksan (kuva 4) eri osatekijää muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jossa ne ovat toisiinsa yhteydessä. Nämä osatekijät vahvistavat sekä heikentävät toisiaan, mutta voivat esiintyä täysin eri tavoin eri kaupungeissa. Tärkeintä kokonaiskuvan kannalta Parkkisen mukaan (s. 16–17) on, että kilpailukykyisyys näkyy jokaisessa kaupungissa riittävästi kaikilla osa-alueilla ja, että nämä osa-alueet täydentävät toisiaan.

Kuva 4. Alueiden kilpailukykyyn kahdeksan elementtiä (Halonen 2016).

Ramstedt-Şen (2010, 9) tuo tutkielmassaan esiin, kuinka alueiden kilpailukykyyn voidaan vaikuttaa itse omalla tekemisellään, sillä se ei ole itsestään kehittyvä asia. Kilpailukykyinen kaupunki tarvitsee yritystoiminnan lisäksi tukea kehittymiseen myös julkisista instituutioista – korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten rooli on myös merkittävä kehittämisen ja osaamisen luomisen kannalta. Jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä pyritään tukemaan yritysten innovaatiotoimintaa sekä kansallisella, että kansainvälisellä tasolla. Kehittämistoiminnan tarkastelun kohteen siirtyminen alueelliselle tasolle tuo tänä päivänä enemmän vaatimuksia luoda uusia tukitoimia, jotka edistävät asianomaisen alueen tarpeita ja menettelymalleja. Kehittämistoiminta on pitkäjänteistä työtä, sillä tieto/taito ja eri osaamisalueet kehittyvät

jatkuvasti. Suurena uhkana Ramstedt-Şenin mukaan (s. 9) kehittämistoiminnassa on se, että kangistutaan vanhoihin toiminta- ja ajatusmalleihin, jonka seurauksena uudistamisen kyky heikentyy.

2.3 Pitovoimatekijät

Aron (2019, 5) mukaan pitovoimalla tarkoitetaan kaupungin asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyyttä asuin- ja elinympäristöön sekä alueen palveluihin. Koettu hyvinvointi, turvallisuus ja alueella koettu viihtyvyys ovat myös kaupunkien pitovoimatekijöitä. Pitovoima voidaan jakaa neljään osa-alueeseen, kuten viihtyvyyteen, koettuun turvallisuuteen ja hyvinvointiin, maineeseen sekä yleiseen tyytyväisyyteen. Viihtyvyys liittyy usein tunneperäiseen kokemukseen siitä, kuinka sujuvaa ja mukavaa oma arki on. Koettu turvallisuus ja hyvinvointi koostuu arkipäiväisistä havainnoista ja tuntemuksista omasta elinympäristöstä ja arjesta. Asuinalueen turvallisuus on keskeisin tekijä koetussa turvallisuuden tunteessa. Asuinalue muodostaa kodin välittömän ympäristön sekä ympäristön, jossa liikutaan päivittäin. Yleisimpiä indikaattoreita tutkittaessa alueen turvallisuutta ovat viikonloppuillaisin liikkuminen omalla asuinalueella ja vastaava liikkuminen kaupungin keskustassa. Aro painottaa (s. 5) kuinka alueen turvallisuus on oleellinen asia arjen viihtyvyyden ja asukkaiden asettumisen kannalta. Kaupungin maine koostuu sen ilmapiiristä, ulkoisesta kuvasta ja identiteetistä. Perinteet, juuret, samaistumisen ja yhteenkuuluvuuden tunteet liittyvät keskeisesti maineeseen. Paikkaan kytkeytyvät siteet ja tunne niin sanotusta kodista vaikuttavat alueen maineeseen ja siitä puhuttaviin keskusteluihin. Pitovoimatekijöissä korostuu paljon imago ja maine alati kehittyvästä alueesta ja eteenpäin menevistä palveluista. Tyytyväisyys omasta kaupungista perustuu pitkälti työllistymis- ja urakehitysmahdollisuuksiin, myös alueen kattavat palvelut luovat tyytyväisyyttä.

Jokinen (2020) tuo esiin, kuinka nykypäivän kaupungistumisessa avainasemassa on ennemminkin pitovoima kuin tulomuutto. Lähtömuutolla on myös suuri vaikutus alueen kehitykseen, mutta myös maahanmuutto, alhainen syntyvyys sekä sisäinen muuttoliike vaikuttavat koko maan väestörakenteeseen. Suomen sisällä olevat kaupunkien kehityserot ovat selitettävissä eritoten maassamuutolla, eli lähtömuutolla. Maaseudulle muuttaa ihmisiä väkilukuun suhteutettuna paljon, mutta silti nettomuutto jää yleensä miinukselle, koska lähtijöitä on myös paljon. Kun verrataan esimerkiksi Seinäjokea Helsinkiin, huomataan, että siellä on paljon suurempi pitovoima. Helsingin tulomuutto jää kuitenkin väkilukuun verrattuna yllättävän

pieneksi – ihmiset muuttavat harvoin pois, joten tämä kertoo Helsingin kaupungin hyvästä pitovoimasta. Pitovoimaa pystytään selittämään työllistymistilanteella, sillä pk-seudulla työttömäksi jäänyt henkilö löytää varmasti uuden työpaikan läheltä. Etelä-Pohjanmaalla työttömäksi jäätyä uuden työn löytäminen on vaikeampaa, sillä tarjontaa on vähemmän ja välimatkat suurempia. Muuttoliikkeissä yleistä on muuttajien ikä, sillä muuttajat ovat yleensä nuoria aikuisia, jotka muuttavat esimerkiksi työn tai opintojen perässä.

Hirvonen (2020) katsoo, että pitovoimaisuuden parantamisessa avainasemassa on viestintä ja tiedottaminen ajankohtaisista asioista ja palveluista. Kaupunkien tulee osata markkinoida hyvin esimerkiksi avoimia työpaikkoja, ettei potentiaalinen työvoima lähde kaupungista pois nimenomaan työn perässä. Etenkin vastavalmistuneiden olisi hyvä tietää kaupungin tarjoamista työmahdollisuuksista ja olla tietoinen mihin hakea opintojen jälkeen. Kaupungit ja kunnat joutuvat kilpailemaan opiskelijoista, yrityksistä ja ammattitaitoisesta työvoimasta. Monikanavaisen viestinnän parantaminen edistää kilpailukykyä kuntien ja kaupunkien menestymisessä. Pitovoimaa tutkittaessa on tärkeää tunnistaa epäkohdat ja heikkoudet sekä kääntää ne vahvuuksiksi ja hyödyiksi. Pitovoimatekijät ovat usein niin sanotusti piilossa, eikä niitä osata hyödyntää, kuten esimerkiksi järjestöjen, seurojen ja yhdistysten tuottamat palvelut. Elämys- ja harrastusmahdollisuudet voivat olla ratkaisevassa asemassa kotipaikkakuntaa valittaessa. Pitovoimatekijöiden hyödyntämisessä on oltava strategia, joka tehdään tutuksi organisaation sisällä ja ulkopuolella. Etenkin pienten kaupunkien ja kuntien täytyisi lopettaa niin sanottu kaavoihin kangistuminen ja päästää vanhasta irti. Voimavarojen tunnistaminen ja niistä viestittäminen parantaa kuntien ja kaupunkien pitovoimaisuutta ja se on myös avain tulevaisuudessa menestymiseen.

Elämme tällä hetkellä haastavaa poikkeustilannetta, sillä koronapandemia on vaikuttanut maailman- ja kuntatalouteen negatiivisesti. Kaupunkien ja kuntien on pysyttävä mukana palvelu- ja investointitarpeissa. Kun asukkaiden ikärakenne ja määrä muuttuvat, eikä taloustilanne ainakaan helpota kaupunkien ja kuntien toimia (Kuittinen & Laukkanen 2020). Koronapandemia on ajanut korkeakouluopiskelijat pakolliseen etäopiskeluun ja tämä mahdollistaa opiskelun miltä paikkakunnalta tahansa. Korkeakoulujen on pysyttävä kehityshaasteiden mukana digitaalisessa opetuksessa, sillä kilpailu opiskelijoista kasvaa etäopetuksen myötä (Eduskunta 2020, 168). Kaupunkien houkuttelevuus ja pitovoimatekijöihin panostaminen on erityisen tärkeää, jotta saadaan opiskelijat asettumaan ja verkostoitumaan haluttuun korkeakoulukaupunkiin. Seinäjoki markkinoi etätyömahdollisuutta,

mutta kampanjaan voisi ottaa mukaan vielä etäopiskelumahdollisuudet Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja näin kehittää myös kaupungin vetovoimaisuutta entisestään. Tulevaisuuden opiskelumuotona korkeakouluissa tulee olemaan etänä opiskelu, sillä paikasta ja ajasta riippumaton opiskelu mahdollistaa jouston opintojen ja työn yhdistämiselle.

Aro (2020) tuo esiin, kuinka tällaisena poikkeusaikana on panostettava enemmän pito- kuin vetovoimaan, sillä nykyisten asukkaiden viihtyvyys ja paikkatytyväisyys on taloudenkin kannalta tärkeää. Alueen koulutus- ja työtarjonnan ohella on oltava myös pehmeitä tekijöitä pitovoimaan liittyen, kuten sujuva arki ja kaupungin maine. Nuorisotyön merkitys pitovoimaisuudessa on vahvistajana, sillä nuoret muodostavat tulevaisuuden työvoiman ja tulevat yhteiskunnalliset päättäjät. Nuorten kasvuympäristö ja ympäristötekijät vaikuttavat suuresti heidän tulevaan elämään. Nuorten osallistaminen on myös kaupungille taloudellisesti kannattavaa, sillä näillä toimilla voidaan hillitä nousevia sosiaali- ja terveys -menoja. Näin ollen varhainen panostaminen ja ongelmiin puuttuminen takaa nuorille paremmat mahdollisuudet tasapainoiseen ja hyvään elämään kotipaikkakunnassa.

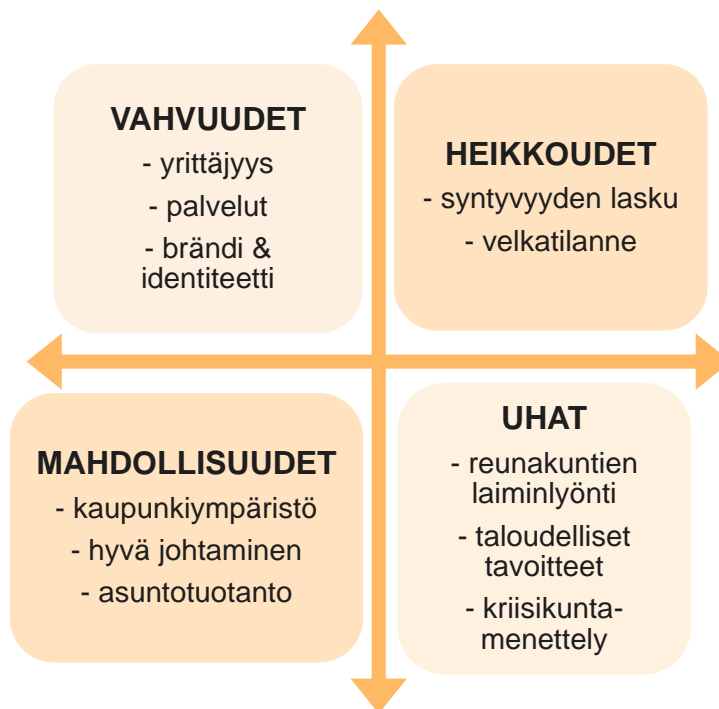

3 SEINÄJOEN KAUPUNKI

3.1 SWOT-analyysi

SWOT muodostuu englanninkielisistä sanoista *strenghts* (=vahvuudet), *weaknesess* (=heikkoudet), *opportunities* (=mahdollisuudet) ja *threats* (=uhat). SWOT on arvokas työkalu, jota voi hyödyntää melkein kuka tahansa. SWOT-analyysi muodostaa neljän ominaisuuden avulla kokonaisuuden, jota voidaan käyttää strategian rakentamisen tukena. Työkalun avulla pystytään arvioimaan nykytilaa sekä sisäisten, että ulkoisten muutostekijöiden kautta. Vahvuudet ja heikkoudet määrittävät sisäisiä muutostekijöitä, kun taas mahdollisuudet ja uhat ulkoisia muutostekijöitä. (Lempinen 2019.)

Rautiala (2018) kirjoittaa blogissaan, kuinka SWOT-analyysin laatimisen jälkeen on hyvä käydä nelikentän jokainen ruutu huolellisesti läpi. Kun vahvuudet on tunnistettu, voidaan miettiä, mitä kautta niitä voi lähteä kehittämään. Heikkoudet voi kääntää vahvuudeksi vähittäisten korjauksien ja vahvistamisen myötä. Mahdollisuuksia on hyvä hyödyntää sitä mukaan, kun resurssit antavat periksi. Viimeisenä, mutta tärkeimpänä on hyvä varautua uhkiin – suunnittelu etukäteen lieventää monta ikävää yllätystä.

Kuvio 1. Seinäjoen kaupungin SWOT-analyysi (Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023, [viitattu 3.11.2020].)

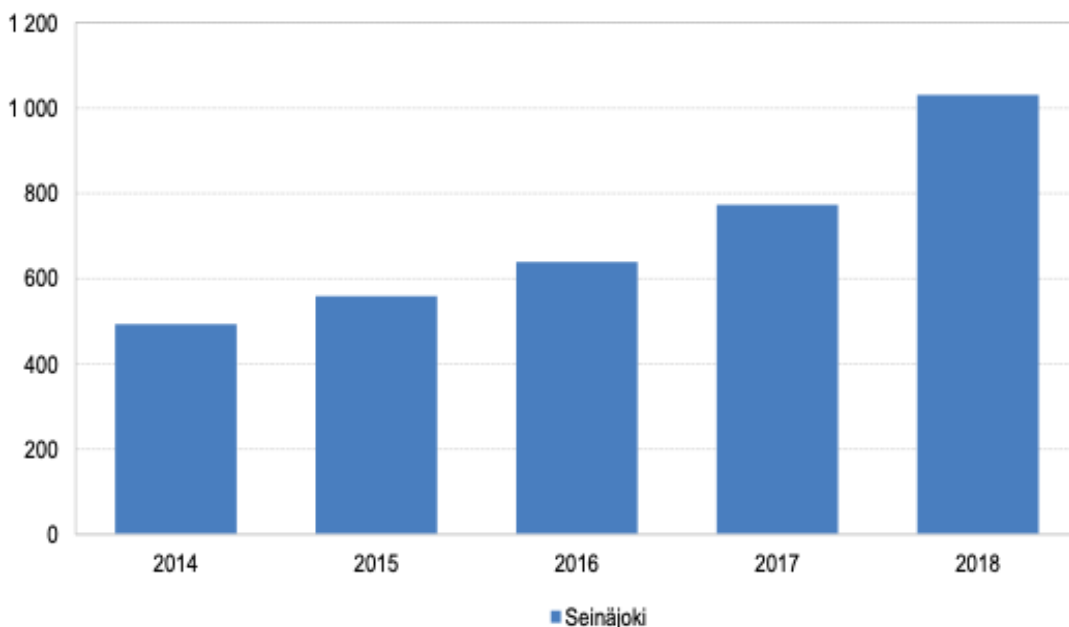
Seinäjoen kaupungin SWOT-analyysia ei ollut saatavilla suoraan rakennettuna, mutta se pystyttiin kokoamaan Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023 -verkkojulkaisun perusteella. Seinäjoen kaupungin vahvuuksista esiin nousi mm. yrittäjyys, palvelut, brändi ja identiteetti. Kaupunki on laatinut strategiavalintansa tavoitteeksi olla Suomen paras paikka yrittää. Haave ei ole kaukainen, sillä Seinäjoen kaupunki on valittu erilaisissa mittauksissa (Taloustutkimus, Suomen yrittäjät, EK) jo useaan otteeseen Suomen parhaaksi paikaksi yrittää. Kaupunki on pystynyt kasvamaan satojen miljoonien yritysinvestointien sekä työpaikkakehityksien myötä – yritysinvestointien kautta Seinäjoki on saanut myös enemmän korkean osaamisen työtehtäviä. Seinäjoen kaupunki on tehnyt vuosien ajan tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa kaikessa kaupungin toiminnassa ja toimintatapaa halutaankin korostaa jo varhaiskasvatuksesta lähtien kaikilla koulutuksen tasoilla Seinäjoen asukkaille. (Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023, [viitattu 3.11.2020].)

Hyvät ja laajat palvelut ovat yksi Seinäjoen kaupungin korostavia vetovoimatekijöitä. Kaupungin vaivannäkö tarjottuihin palveluihin on ollut ratkaisevaa sekä toiminnallisessa kehittämisessä, että investoinneissa. Peruspalvelut sekä kulttuuria ja hyvinvointia avustavat palvelut ovat merkittävässä osassa, sillä näiden toimien avulla pystytään vahvistamaan kaupungin pito- ja vetovoimatekijöitä. Kolmantena vahvuutena esiin nousi kaupungin brändi- ja identiteettikuva, strategiassa on nostettu ylös myös avoimuus ja lähestyttävyyys. Kaupunki on viime vuosien aikana hyödyntänyt asukkaitaan vuorovaikutuksen ja osallistamisen merkeissä. Uuden keskustorin, Sahalammen, Joupiskan ja Raviradan alueiden suunnittelussa on tarkkaan otettu huomioon asukkaiden mielipiteet ja toiveet. Avaruuden pääkaupunki -markkinointikampanja oli kaupungin viestinnän ja markkinoinnin ”huippukikka”, jonka kautta se arvioitiinkin Suomen parhaaksi kuntamarkkinoinnin toimenpiteeksi. (Seinäjoen kaupunginvaltuusto 2019.)

Seinäjoen kaupungin heikkouksista nousi esiin syntyvyyden lasku sekä kaupungin tämänhetkinen velkatilanne. Tällä vuosikymmenellä syntyvyyden aleneminen on syönyt luonnollista väestön kasvua, mutta siitä huolimatta Seinäjoki on pystynyt syntyvyydellään olemaan maan keskitasoa korkeampi. Tämä on siis ollut yleisellä tasolla heikkous, mitä on pystytty pikkuhiljaa kääntämään vahvuudeksi korjauksien ja vahvistamisen myötä. Seinäjoen suhteellisen korkea velkatilanne rajaa tällä hetkellä vieraan pääoman käyttömahdollisuuksia investointien rahoituskeinoina. Investointitaso on kasvavassa kaupungissa todella korkea

verrattuna tulopohjaan, vuoden 2020 kaupunkistrategiassa tavoitteena on saada nollatulos, jonka myötä tilikauden tuloskin olisi positiivinen.

SWOT-analyysin ulkoisista muutostekijöistä mahdollisuuksia olivat positiivinen kaupunkiympäristö, hyvä johtaminen ja asuntotuotannot. Kaupunkistrategian avulla halutaan vastata asukkaiden odotuksiin paremmasta kaupunkiympäristöstä, jossa korostetaan mm. elävää maaseutua sekä kestävän kehityksen liikkumisratkaisuja. Vahva asuntotuotanto ydinkeskustan alueella on ollut odotuksia suurempaa ja se näkyi vuoden 2018 tilastoissa. Vuosi 2018 oli Seinäjoen asuntotuotannon ennätysvuosi (kuva 5), jolloin valmistui 1031 asuntoa – painopiste oli kerrostaloasunnoissa, joita oli 36 % koko asuntokannasta ja 2010-luvulla valmistuneista asunnoista 54 %.

Kuva 5. Valmistuneet asunnot Seinäjoella, kpl 2018 (Elinvoimaa kasvun käytävällä 2019).

Ydinkeskustan ulkopuolella sijaitsevilla alueilla runsain kehitys on ollut niillä alueilla, joissa on ollut tarjota omakotitontteja, kaupungin eri toimilla on voitu vaikuttaa myönteisesti alueiden elinvoimaisuuteen. Julkisen liikenteen osalta Seinäjoen kaupunki on panostanut strategian mukaisesti paikallisliikenteeseen ja sitä kautta myös liikenteen päästöjä on vähennetty monin eri ratkaisuin. (Seinäjoen kaupunginvaltuusto 2019.)

Seinäjoen kaupungin uhkatekijöitä tulevaisuudessa voi olla reunakuntien laiminlyönti, taloudelliset tavoitteet sekä kriisikuntamenettely. Tänä päivänä yhä vahvemmin Etelä-Pohjanmaan väestö keskittyy ainoastaan Seinäjoen kaupungin alueelle ja muissa kunnissa

väestö vähenee joko voimakkaasti tai erittäin voimakkaasti. Pidemmän ajan uhaksi voi koitua työvoiman väheneminen Etelä-Pohjanmaan alueilla, jolloin muuttovoitot muualta Suomesta tai ulkomailta olisi tarpeellisia myös reunakuntien isoihin teollisuusyrityksiin, joissa on suuri työvoiman tarve. Taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa oleellinen merkitys on päätöksillä, joita valtiovalta tekee, sillä talouden tavoitteiden saavuttaminen on haastava prosessi. Seinäjoen kaupungin taloudellisten tavoitteiden haasteet johtuvat kertaluontoisista tekijöistä ja julkiseen talouteen kohdennetuista säästötoimista, joissa on kyse pitkäaikaisesta epätasapainosta. Talouden kannalta on erittäin tärkeää ylläpitää kaupungin kasvua sekä kehitystä kaikin puolin – väestönkasvun, menestyksekkään yritystoiminnan ja hyvän työllisyyden myötä luodaan edellytykset talouden tasapainottumiselle. (Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023, [viitattu 3.11.2020].)

Kuntatalous on heikentynyt vuoden 2019 osalta voimakkaasti ja osaa kunnista uhkaa ajautuminen kriisikuntamenettelyyn, syitä siihen ovat mm. kasvaneet menot ja pienentyneet verotulot edelliseen vuoteen verrattuna. Seinäjoen kaupungin vuoden 2020 talousarvion karkeana tavoitteena on palkata vain muutama uusi välttämätön virka, määräraakaisten ja sijaisten määrien vähentäminen, uusien tulojen etsintä sekä pidättäytyminen ei välttämättömistä hankinnoista. Kaupungin veroprosentit ovat olleet jo nyt maan suurten kaupunkien korkeimmat, joten tulosta on tehtävä varsinaisessa toiminnassa sekä käyttötalousmenoissa. (Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023, [viitattu 3.11.2020].)

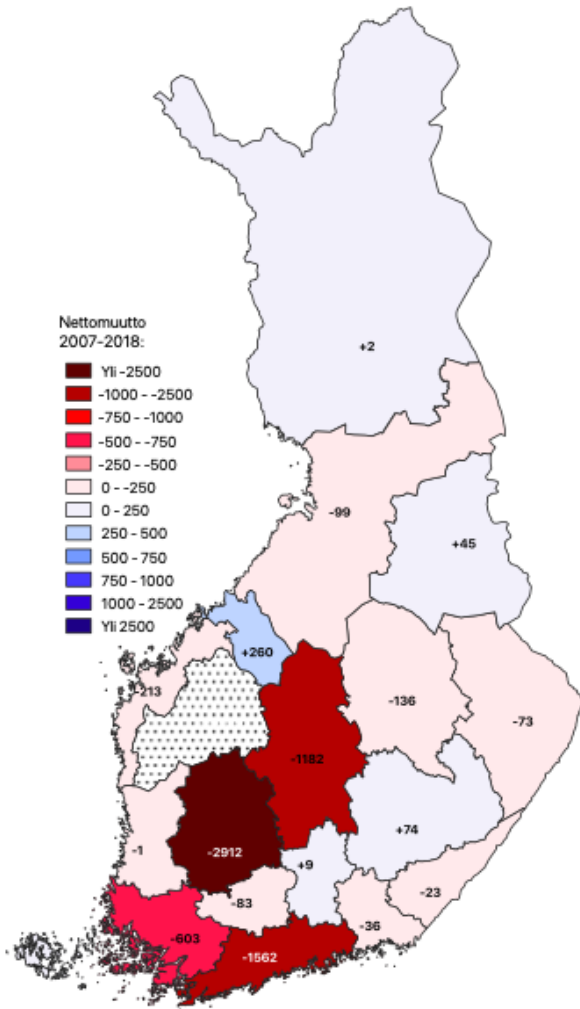
3.2 Toimintaympäristö & kilpailijat

Harjunpää ja Riukulehto (2019) tuovat esiin kirjassaan, kuinka muihin Suomen kaupunkeihin verrattuna Etelä-Pohjanmaalla syntyvyys on yhä korkeampaa suhteellisesti. Etelä-Pohjanmaalla syntyi vuosina 2000–2017 keskimäärin 2,1 lasta naista kohden, kun koko Suomen keskiarvo oli 1,6. Syntyvyyden hyvästä keskiarvosta huolimatta maakunta kuitenkin menettää asukkaita muuttotappion myötä. Vaikka maakunta itsessään menettää asukkaita muuttotappioiden kautta, pystyy Seinäjoen kunta kasvattamaan väkilukuaan samanaikaisesti. Seinäjoki nousee näistä Etelä-Pohjanmaan maakunnista selväksi pääkaupungiksi, kun muut kunnat ovat pitkälti maaseutualuetta. Seinäjoki on vetovoimainen ja voimakkaasti kasvava kaupunki, joka pystyy erottautumaan sekä korostamaan kasvuaan sisäisten muuttoliikkeiden myötä. Seinäjoen selkeitä kaupunkikilpailijoita ovat pääkaupunkiseudun koostavat Helsinki,

Espoo, Kauniainen ja Vantaa sekä Pirkanmaan Tampere, Pirkkala, Ylöjärvi, Nokia, Kangasala ja Lempäälä. Tämän kaltaisilla alueilla yhteistä on se, että he ovat jakautuneet hallinnollisesti useisiin kuntiin, mutta toiminnallisesti sekä kaupunkirakenteellisesti ovat yksi sama alue. Yksialueellisuus näkyy mm. yhteisissä ylijalaisissa toiminnoissa kuten joukkoliikenteessä.

Etelä-Pohjanmaan toimintaympäristö on keskittynyt Seinäjoen ydinkaupunkiseutujen ja muiden maakuntien välillä, kun tarkastellaan yleisesti ottaen maakuntien toimintaympäristöä. Etelä-Pohjanmaan maakunnan väkiluku on pienentynyt erityisesti työikäisten väestön osalta maan sisäisten muuttotappioiden ja käänteiseksi kääntyneen luonnollisen väestökehityksen vaikutuksesta. Tällä hetkellä ulkomailta tapahtuva muutto maakuntaan on heikkoa, joka alentaa huomattavasti alueen väestönkehitystä. Etelä-Pohjanmaan kunnista Seinäjoen kasvu on ollut positiivista 2007–2018 välisinä vuosina, joka ei ole itsestäänselvyys kaupungilta, jossa ei ole merkittävää yliopistotoimintaa. (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 6).

Seinäjoki on kasvattanut etumatkaa muihin maakunnan kuntiin verrattuna, yksi tärkein tekijä on ollut maakunnista saadut muuttovoitot sekä luonnollisen väestönlisäyksen ja maahanmuuton vaikutus. Seinäjoen sijainti verrattuna Lapuaan ja Ilmajokeen, on pitänyt heidän väestönkehityksensä kohtuullisena, sillä muiden maakuntien koko väestö sekä työikäinen väestö on laskenut erittäin voimakkaasti. Tilastokeskuksen tuottamassa väestöennusteessa on tuotu esiin, että väestökehityksen eriytyminen tulee voimistumaan tulevana vuosikymmeninä, joka nostaa Seinäjoen ainoaksi Etelä-Pohjanmaan kasvavaksi kunnaksi – muiden maakuntien väestö tulee supistumaan reilusti. Pahimmat muuttotappiot Etelä-Pohjanmaa kärsi vuosien 2007–2018 aikana erityisesti yliopistomaakunnille ja Uudellemaalle. Yhteensä 6 500 henkilöä muutti yllä mainitun ajanjakson aikana muualle ja suurin osa väestöstä oli nuoria aikuisia. Muuttovoittoja Etelä-Pohjanmaa sai lähinnä Keski-Pohjanmaalta, yli 35-vuotiaita ja lapsia. (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 6). Tarkemmin muuttovoittoja ja -tappioita on tarkasteltu kuvassa 6.

Kuva 6. Etelä-Pohjanmaan nettomuutto maakunnittain 2007–2018 (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 56).

Etelä-Pohjanmaalla väestödynamiikka on huomattavasti alempaa kuin työllisyysdynamiikka. Vuosien 2007–2018 välisenä aikana Seinäjoen alueella työpaikkojen määrä kasvoi, kun taas muussa maakunnassa laski. Työllisyysaste maakunnassa on korkea (73,3 %), kun taas työttömyysaste matala (8 %). Seinäjoen seudun väestön koulutustaso on huomattavasti muita maakuntansa kuntia korkeampi, mutta muihin Suomen suurempiin korkeakoulutuskaupunkiin verrattuna matalampi. Väestön ja työikäisen väestön kestävä kasvu tulee lisäämään Seinäjoen kaupungille erilaisten palveluiden tarvetta, sekä tarjoamaan kehittyvän työvoimapoolin. Seinäjoelta puuttuva yliopistotoiminta sekä väestön suhteellisen puutteellinen koulutustaso voi aiheuttaa haasteita erityisosaamisen löytämisestä. Etelä-Pohjanmaan toimintaympäristön eloisuuden määrittävä tekijä on runsaasti supistuva väestö ja työvoima, joka rajoittaa palveluiden kysyntää ja täten vaikuttaa työvoiman saantiin. (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 6.)

Etelä-Pohjanmaalla yli 18-vuotiaista vähän yli neljäsosalla (25,4 %) oli korkeakoulututkinto vuonna 2018. Verrattuna muun maan keskitasoon sekä ei-yliopistollisiin maakuntiin Etelä-Pohjanmaan osuus korkeakoulutetuista jää matalaksi. Alemman korkea-asteen suorittaneiden osuus on vähän korkeampi kuin keskimäärin maakunnissa, joista puuttuu yliopistotoiminta, mutta ylemmän korkea-asteen osuus on selkeästi matalampi. Seinäjoen väestöstä 28,1 % on korkeakoulutettuja ja maakunnan muissa kunnissa korkeakoulutettuja on vain noin viidesosa. Seinäjoki on ainut kunta Etelä-Pohjanmaalla, joka tarjoaa korkeakoulututkintoja ja tätä kautta korkeakoulutusta vaativia työpaikkoja enemmän verrattuna muihin maatalousvaltaisiin kuntiin. Vuosien 2007–2018 välisenä aikana Etelä-Pohjanmaa menetti yhteensä 824 korkeakoulutettua henkilöä muuttotappiona muille paikkakunnille, eniten muuttotappiota kärsittiin Pirkanmaalle. Seinäjoki sai merkityksellisiä muuttovoittoja ylemmän korkea-asteen suorittaneista vuosien 2010–2018 aikana, jonka myötä muuttotappiot olivat maltillisempia korkeakoulutettujen joukossa. (Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue, [viitattu 20.10.2020], 67.)

3.3 Seinäjoen kaupungin elinvoima & kilpailukyky

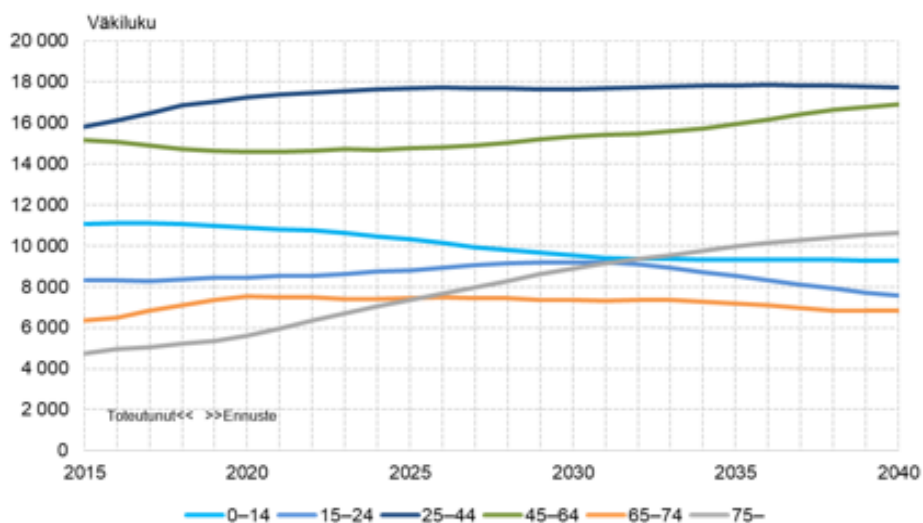
Seinäjoki on yksi Suomen kasvavimmista kaupunkikeskuksista, jossa väkiluku kasvaa vuosi vuodelta suuremmaksi. Tilastokeskuksen mukaan Seinäjoen väkiluku jatkaa kasvamistaan tulevinakin vuosina. Seinäjoki kuuluu kymmenen Suomen suurimman kaupunkiseudun joukkoon. Seinäjoen kaupungissa tapahtuu vahvaa kasvua (kuvio 2), mutta silti Etelä-Pohjanmaan maakunnan väestön kehitys on murheellista. Vuonna 2018 väestö väheni yli tuhannella asukkaalla, Pohjanmaalla vain sadalla. Etelä-Pohjanmaalla myös syntyvyys on laskenut huomattavasti. (Niemistö 2019.)

Vuosi	Asukasluku 31.12	Kasvuprosentti
2020	63 961	
2019	63 781	0,77 %
2018	63 288	0,98 %
2017	62 676	1,01 %
2016	62 052	0,85 %

Kuvio 2. Seinäjoen kaupungin väestön kasvu 2020 (Elinvoiman mittareita, [viitattu 20.10.2020]).

Seinäjoen kaupungin väestön kasvu on ennusteen mukaan tasaista ja väestön kasvulle mahdollisuuksia antaa myös alueen lukuisat pienet ja keskisuuret yritykset. Pk-yritysten määrä Seinäjoella on Suomen mittakaavassa kärkiluokkaa. Nämä yritykset tarjoavat tilaisuuksia päästä työelämään kiinni ja täten ihmiset näkevät Seinäjoessa mahdollisuuden asua ja rakentaa. (Elinvoiman mittareita, [viitattu 20.10.2020].)

Väestöennuste ikäryhmittäin Seinäjoella vuoteen 2040

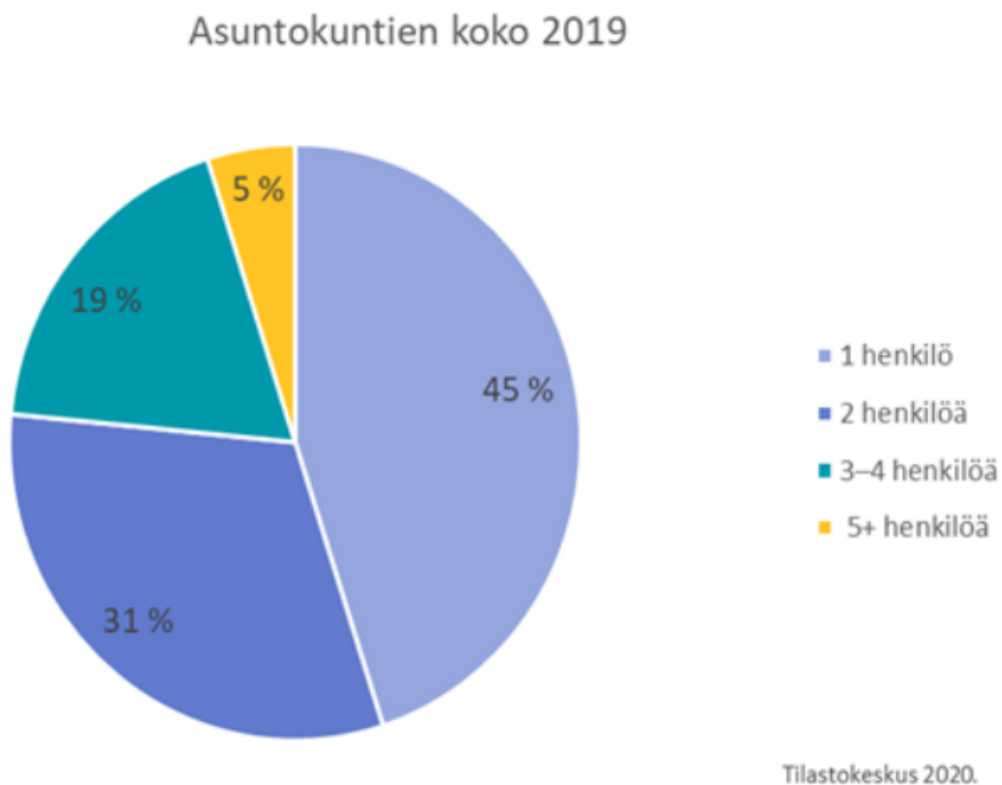

Kuva 7. Seinäjoen väestöennuste vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2020b).

Viime vuosien väestön kasvua voidaan heijastaa myös lisääntyneeseen asuntojen tuotantoon Seinäjoella. Vuonna 2019 uusia asuntoja valmistui 623, joka on lukuna väkilukuun suhteutettuna isojen kaupunkien suurimpia määriä. Samana vuotena 2019 asuntokanta oli vuodenvaihteessa 35 563 asuntoa. Erillisiä pientaloja oli 14 071, rivitaloasuntoja 7 890, kerrostaloasuntoja 13 155, sekä muita asumismuotoja 447. Noin puolet Seinäjoen kotitalouksista on yksineläviä, yksinasujia on erityisesti nuorisossa ja vanhuksissa. Kaikista vähiten Seinäjoen asutokunnissa on yli viiden henkilön kotitalouksia (kuva 8). (Elinvoiman mittareita, [viitattu 20.10.2020].)

Seinäjoen seudun väestö tulee vähenemään vuoteen 2040 mennessä, mutta keskuskaupunki Seinäjoki sinnittelee kasvussa. Keskuskaupunkien asema vahvistuu suhteessa muihin alueella sijaitseviin kuntiin. Suomen väkiluku tulee kasvamaan 90 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä, ja kasvu sijoittuu lähinnä Helsingin seudulle, mistä johtuen maakuntakeskuksien väestö vähenee. Jokainen kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulevien vuosien väestön kasvuun: se miten hyvin kaupunki vastaa asukkaidensa tarpeisiin auttaa väestökilpailussa. (Ahonen 2019.)

Kuva 8. Asutokuntien koko 2019 (Tilastokeskus 2020a).

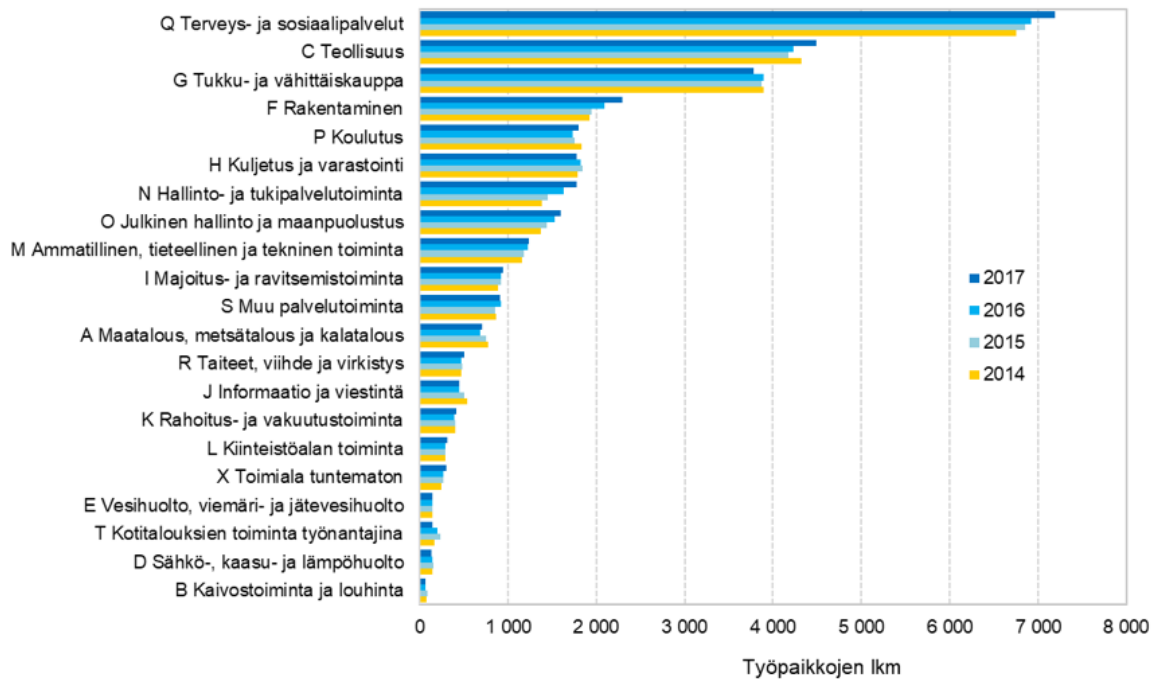
Nykyajan asumisen muodot ovat murroksessa ja Seinäjoella näkyy pientalojen rakentamisen väheneminen. Ihmiset haluavat helpottaa arkea kaupunkimaisella asunnolla, jolloin kerrostaloasuntoja suositaan entistä enemmän. Asuntoihin jää harvoin enää hukkaneliöitä, tilat ovat käytetty erittäin asuntotehokkaasti. Seinäjoella asutaan vielä toistaiseksi väljästi, mutta asumisen tapojen muututtaessa valtakunnallisesti asumisen väljyys tulee menemään laskuun. Seinäjoen seudun asumistapojen muutoksia voidaan selittää väestönkasvulla ja uusien sukupolvien tarpeilla. (Ekman 2015.)

Seinäjokea kehitetään jatkuvasti paremmaksi liiketoimintaympäristöksi ja se onkin jo Suomen kuudenneksi suurin markkina-alueiden keskus. Seinäjoen sijainti on yritystoiminnan kannalta keskeinen, sillä ratayhteydet toimivat loistavasti. Etelä-Suomen kasvukolmio Turku, Tampere ja Helsinki kasvavat suuresti, täten työssäkäyntialueet laajenevat liikennejärjestelmien sen mahdollistaessa. Kaupunkien välinen yhteistyö kehittyy hyvien maantieteellisten yhteyksien avulla. Seinäjoen sijainti kasvukolmioon nähden olisi otollinen ja voisi mahdollistaa taloudellista tuottavuutta kaupungin kasvaessa välimatkojen sujuvuuden ansiosta. Yhdyskuntarakenteen seurantatietojen mukaan työmatkojen keskipituus on kasvanut melkein puolella viimeisen kahden vuosikymmenen aikana. Yritysten vuorovaikuttaminen ja verkostoituminen osajien ja toimialojen välillä tiivistyy ja vahvistuu nopeiden ja hyvien kulkuyhteyksien kehittyessä. Tampereen ja Seinäjoen välinen tunnin mittainen junamatka mahdollistaa kilpailukykyiset talous- ja työssäkäyntialueet, jolloin asukkaiden on helppo työskennellä esimerkiksi Seinäjoelta käsin Tampereella. Keskeinen maantieteellinen sijainti houkuttelee Seinäjoen kaupungille erilaisia investointeja ja kaupungin kasvupotentiaali kehittyy. (Rajala ym. 2018, 4–28.)

Yritystoiminta Seinäjoella kasvoi vuosina 2016–2018, aloittaneiden yrityksen lukumäärä kasvoi 31,88 %. Vuonna 2016 aloittavia yrityksiä oli 276 kappaletta ja luku nousi 364:n yritykseen vuonna 2018. Seinäjoen elinvoimaisuuden hyväksi toimii myös kehitysyhtiö Into Seinäjoki, jossa sparrataan alkavia, kehittyviä ja alueelle sijoittuvia yrittäjiä liikeidean jalostamisessa ja kehittämisessä. (Into Seinäjoki, [viitattu 21.10.2020].)

Kaupunkina Seinäjoki on todella yrittäjämyönteinen sekä yrittäjien alkuun auttaminen on yleistä. Seinäjoen kaupungin työllisyysaste on 74,3 %, mikä on manner-Suomen korkeimpia. Työttömyysaste on Suomen suurimpien kaupunkien pienimpiä ja yritystoimipaikkoja Seinäjoella on 4 818. (Tilastokeskus- työpaikat toimialoittain, [viitattu 21.10.2020].)

Työpaikat toimialoittain Seinäjoella 2014-2017

Kuva 9. Työpaikat toimialoittain Seinäjoella 2014-2017 (Tilastokeskus - työpaikat toimialoittain 2019).

Seinäjoella työpaikkoja on eniten tarjolla sosiaali- ja terveystaloudissa sekä toiseksi eniten kaupungissa on teollisuusalan tarjoamia työpaikkoja. Vähiten työllisyyttä on kaivostoiminnan ja louhinnan parissa, sillä lähiluontomme ei tarjoa mahdollisuuksia siihen yhtä paljon kuin esimerkiksi Pohjois-Suomessa. Seinäjoen vetovoimainen maakuntakeskus tuo ihmisiä lähikunnista töihin.

Seinäjoen kaupunginvaltuusto (2019) korostaa kaupunkistrategian väliarvioinnissa ensimmäisenä pääkohtana yrittäjyyttä, Seinäjoki haluaa olla Suomen paras paikka yrittää. Useissa eri mittareissa Seinäjoki on valittu yrittäjille parhaaksi paikaksi harjoittaa liiketoimintaansa, kuten Suomen yrittäjät, EK ja Taloustutkimus. Suurien yritysinvestointien ansioista Seinäjoelle on tullut myös korkeakoulutetuille enemmän työtehtäviä. Investoinnit ovat kohonneet satoihin miljooniin ja positiivinen työpaikkakehitys näkyy Seinäjoella. Yrittäjien ja kaupungin välistä vuorovaikutusta on syvennetty, vuorovaikutus on tehokasta ja läheistä.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukset jaetaan pääsääntöisesti kahteen eri luokkaan: empiirisiin eli havainnoiviin sekä teoreettisiin eli tietomateriaaleihin perustuviin tutkimuksiin. Empiirisissä tutkimuksissa tutkitaan erilaisten ilmiöiden tai käyttäytymisen syitä ja niiden avulla pyritään löytämään uusia ratkaisumalleja ongelmiin. Teoreettisessa tutkimuksessa käytetään hyödyksi jo valmiina olevia tietomateriaaleja sekä tehtyjä tutkimuksia, ja taas sitä kautta pyritään löytämään uusia ratkaisuja. (Heikkilä 2014, 12.)

Tutkimusmetodiksi tähän työhön valikoitui verkkokysely, koska sen avulla pystyttiin tavoittamaan helposti mahdollisimman moni Seinäjoen ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelija. Verkkokyselyyn päädyttiin opiskelijoiden tavoittamisen helppouden vuoksi, mutta ennen kaikkea siksi, että jokaisella olisi mahdollisuus vastata kyselyyn itselle sopivimmalla hetkellä. Linkki verkkokyselyyn lisättiin opiskelijoiden Intraan, Teamsiin sekä Tuudoon näkyville.

Tieteelliset tutkimusmenetelmät jaetaan laadullisiin (kvalitatiivisiin) ja määrällisiin (kvantitatiivisiin). Laadullisessa tutkimuksessa aineistojen laatu korvaa määrän ja tutkimuksen avulla usein etsitäänkin vastauksia kysymyksiin ”miksi?”, ”miten?” ja ”millainen?”. Määrällisissä tutkimuksissa tutkimusaineistot saattavat olla laajoja ja perustuvat usein tilastoihin, vastaa usein kysymyksiin ”mikä?”, ”missä?”, ”paljonko?” ja ”kuinka usein?”. Monesti tutkimuksissa ei löydetä tapaa käyttää vain toista tutkimusmenetelmää, joten ne kulkevatkin usein käsi kädessä (Tutkijan ABC 2015). Tässä kyselyssä käytimme sekä kvalitatiivista, että kvantitatiivista menettelytapaa, jotta saimme mahdollisimman kattavia vastauksia opiskelijoilta.

Ojasalon, Moilasen ja Ritalahden (2015, 121) mukaan yksi aikamme eniten käytettyjä tiedonkeruumenetelmiä on ehdottomasti kysely. Kyselyn avulla voidaan kerätä kattava aineisto suureltakin kohderyhmältä. Kysely itse menetelmänä on myös todella nopea ja vaivaton, ainut haittapuoli onkin joissain tapauksissa kyselyn vastauksien pintapuolisuus. Tämän tutkimuksen kyselyssä käytettiin kuutta monivalintatehtävää ja neljää avointa kysymystä. Avointien kysymyksien kautta vastaukset eivät jääneet pintapuolisiksi, sillä kyselyyn vastanneet opiskelijat saivat kertoa omia ajatuksiaan auki vapaasti. Tärkeimmät kysymykset luotiin

avoimiksi myös siksi, etteivät vastausvaihtoehdot johdattelisi vastaajaa lainkaan. Kysely toteutettiin anonyymina, jolloin vastaajalla oli turvallinen olo vastata avoimesti kysymyksiin.

4.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimus voi olla eettisesti hyväksyttävä ja luotettava sekä sen tulokset uskottavia vain, jos se on tuotettu noudattaen hyvän käytännön edellyttämiä tapoja. Tieteellisten käytäntöjen koskevia ohjeita sovelletaan tutkijayhteisön itsesäätelystä, jolle myös lainsäädäntö on määritellyt rajat. Keskeisimmät hyvän tieteellisen käytännön lähtökohdat ovat rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä koko prosessin ajan niin tulosten tallentamisessa, arvioinnissa kuin myös esittämisessä. Tutkimusta toteuttaessa siihen sovelletaan vain kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tutkimus-, tiedonhankinta- ja arviointimenetelmiä – avoimuus ja vastuullisuus muistaen. Tutkijoiden täytyy muistaa kunnioittaa muiden tutkijoiden tekemiä töitä ja viitata heidän töihinsä asianmukaisilla tavoilla. Tutkimuksesta tehdään suunnitelma, se toteutetaan ja siitä raportoidaan sekä siinä syntyneet aineistot tallennetaan tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten tavalla. Tarvittavat tutkimusluvut tulee hankkia etukäteen, mikäli niitä tarvitaan. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.)

Kyselytutkimusta voidaan pitää onnistuneena, jos sen avulla saadaan luotettavia vastauksia tutkimuskysymyksiin. Luotettavuutta edistäviä tekijöitä ovat mm. hyvä tutkimussuunnitelma, huolellisesti laadittu kyselylomake, harkitut otantamenetelmät sekä selkeästi rajattu tutkimusongelma. (Heikkilä 2014, 178.)

Kyselyn tulosten luotettavuutta sekä tutkimuksen onnistumista voidaan tarkastella kahden eri käsitteen avulla; reliabiliteetilla ja validiteetilla. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen luotettavuutta. Reliabiliteettisen tutkimuksen tulee antaa aina tarkkoja tuloksia, eivätkä ne saa olla sattumanvaraisia. Jotta tutkimuksesta on mahdollista saada luotettavia tuloksia, on pidettävä huoli, että koko tutkimuksen läpi ollaan kriittisiä ja tarkkoja. Kun tietoa kerätään ja tuloksia syötetään sekä käsitellään, sen täytyy tapahtua huolellisesti ja virheettömästi – joskus puutteellinen reliabiliteetti johtuu nimenomaan satunnaisista virheistä, joita voi olla esim. käsittely- ja mittausvirheet. Tutkimuksen validius mittaa juuri niitä asioita, mitä oli tarkoitus mitata. Validi tutkimus ei sisällä systemaattisia virheitä ja eri mittareilla suoritettut mittaukset ovat keskimääräisesti oikeita. Huolellinen suunnittelu etukäteen sekä tarkkaan harkittu tiedonkeruu tukee validiutta ja siksi sitä on haastavaa tutkia jälkikäteen. Tutkimuskysymysten

täytyy mitata oikeita asioita suoraviivaisesti ja niiden tulee kattaa kyseinen tutkimusongelma. (Heikkilä 2014, 27–28, 178.)

Tutkimuksen jokainen vaihe toteutettiin luotettavasti ja avoimesti koko tutkimusprosessin ajan. Tutkimuksessa noudatettiin hyvää tutkijan etiikkaa käyttämällä tuoreita lähteitä oikein – lähteiden alkuperäiset tekijät huomioitiin asianmukaisesti liittämällä heidän alkuperäiset teoksensa lähteisiin. Teorialuvuissa käsitellyt tiedot referoitiin työhön käyttämättä plagiointia.

Tutkimuksen kysely toteutettiin eettisesti oikein, saateviestissä (liite 1) vastaajille tuotiin selkeästi kyselyn luotettavuus sekä tarkoitusperä ilmi. Verkkokyselyn ensimmäisten kysymyksien kautta selvitettiin vastaajista taustatietoa monivalintakysymyksien avulla, mutta viimeiset viisi kysymystä laadittiin sellaiseen muotoon, etteivät ne johdatelleet vastaajia missään vaiheessa. Kyselyyn vastaaminen tapahtui anonyymisti, joka turvasi vastaajien yksityisyyden. Tutkimuksen kyselyyn haettiin ennen sen toteutumista tutkimuslupa Seinäjoen ammattikorkeakoululta.

4.3 Tutkimusprosessi

Seinäjoen kaupungin pitovoimatekijöiden tutkiminen korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta herätti mielenkiinnon ajankohtaisuudellaan ja aiheen tärkeydellä. Knuuti (2005) painottaa että kaupungin sisäinen kehitys ei johdu ainoastaan toimintaympäristön muutoksista, vaan se on riippuvainen talouden ja yhteiskunnan vaikutuksista. Tutkimuksessa juuri keskitytään yhteiskunnalliseen puoleen korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta.

Tutkimuskysymyksenä on, että mitkä tekijät vaikuttavat valmistuvien korkeakouluopiskelijoiden päätökseen jäädä Seinäjoelle valmistumisen jälkeen. Lisäksi mitä kaupungissa pitäisi olla, jotta vastavalmistuneet korkeasti koulutetut jäisivät asumaan ja työllistymään Seinäjoelle. Toimeksiantajaksi työlle saatiin Seinäjoen kaupungin elinvoiman- ja kilpailukyvyntoimiala. Toimeksiantaja näki työmme tarpeelliseksi, sillä tutkimuksen avulla saadaan selville, miten Seinäjoki saisi pidettyä laadukkaan koulutuksen saaneet pätevät ammattilaiset työmarkkinoillaan.

Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä, johon vastattiin anonyymisti. Kysely on täysin puolueeton ja avoimia vastauskenttiä hyödynnettiin, jotta vastaajia ei johdatella. Kyselyn saatekirjeessä tuotiin esille tutkimuksen aikataulua, toimeksiantaja ja tutkimuksen tavoite. Kyselyn

kysymykset käsittelivät toisen ja kolmannen vuoden ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä Seinäjoen viihtyvyyteen, palveluihin ja yleiseen tunnelmaan liittyen. Kyselylomakkeessa vastaajan oli mahdollista vastata omin sanoin ja mielipitein vakiokysymysten lisäksi. Objektiiiset kysymykset kyselyssä antavat vastaajalle myös mahdollisuuden olla ottamatta kantaa. Tämänkaltaisilla kysymyksillä tutkimuksen vastaukset pysyvät luotettavina, eikä kokonaisuus vääristy. Kyselyssä oli yhteensä kymmenen kysymystä, tällä määrällä pyrittiin tarpeeksi lyhyeen, mutta kattavaan kyselyyn, jossa vastaajan mielenkiinto säilyy kyselyn loppuun saakka. Kyselystä saatiin käytännöllinen ja informatiivinen, jonka vastaamiseen aikaa kului vain muutama minuutti.

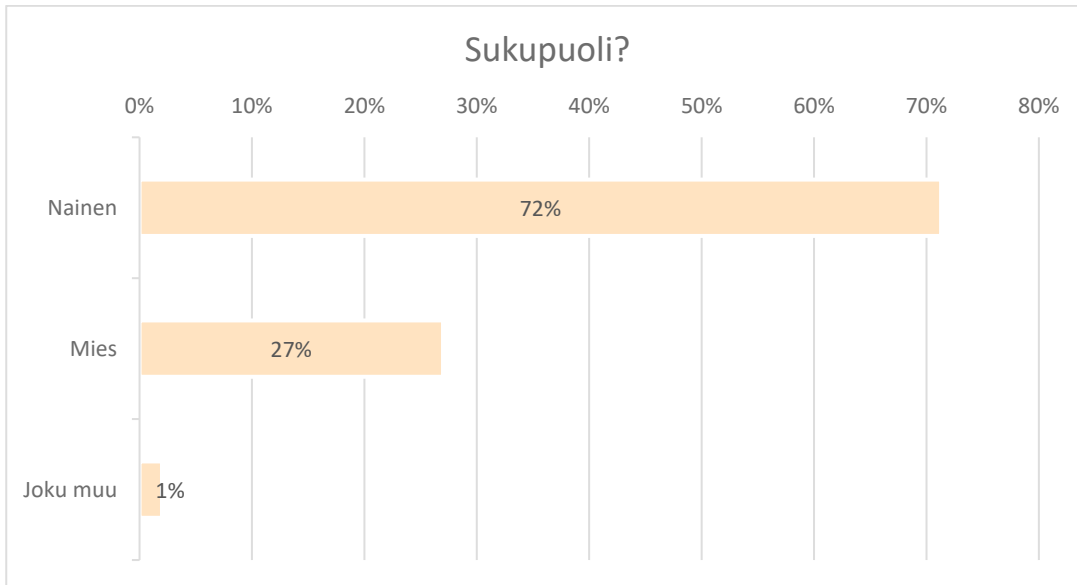
Nykyajan megatrendissä kaupungistumisessa on pitovoima avainasemassa, eikä niinkään vetovoima. Pitovoimatekijöiden tutkimisella pystytään ratkaista alueen tulevaa kehitystä. Kyselyn avulla lähdettiin kartoittamaan pitovoimatekijöitä esimerkiksi työmahdollisuuksien kautta. Kyselyssä käsiteltiin Seinäjoen korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä siitä, onko Seinäjoki tällä hetkellä heidän mielestään kilpailukykyinen kaupunki ja mitä kilpailutekijöitä puuttuu. Kyselyn runko suunniteltiin huolellisesti ja kysymykset niin ettei vastausten analysoinnissa jäänyt varaa ylimääräiseen tulkintaan.

4.4 Tutkimustulokset

4.4.1 Taustatietoa kyselyn kohderyhmästä

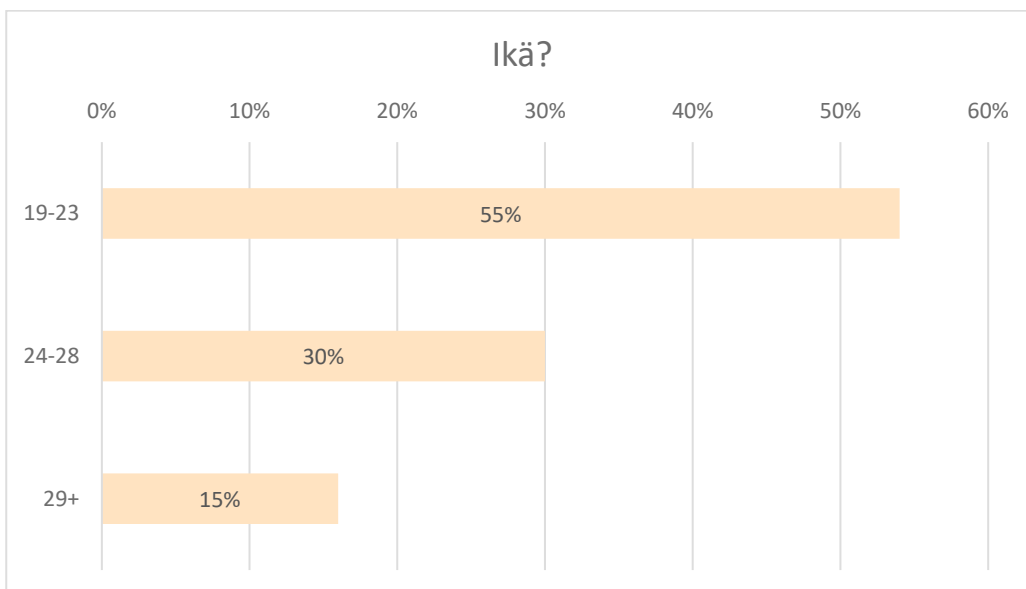
Kyselyn kohderyhmäksi valikoitui Seinäjoen ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat, joille kysely lähetettiin syyskuussa 2020. Webropolissa luotu kysely lähetettiin kaikille SeAMK:in opiskelijoille Intran, Teamsin sekä Tuudon kautta ja heillä oli siihen kaksi viikkoa vastausaikaa. Kyselyyn vastauksia saatiin 137 kappaletta, kun kävijöitä kyselyssä oli yhteensä 422 – tällöin vastausprosentti oli kaiken kaikkiaan 32,5 %.

Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin vastaajien sukupuolta (kuvio 3). Suurin osa kyselyyn vastanneista oli naisia 72 %, miehiä 27 % ja ”joku muu” -sukupuolen omaavia 1 %. Sukupuolijakauma oli yllättävän suuri, sillä yli 2/3 vastaajista oli naisia.

Kuvio 3. Sukupuoli.

Verkkokyselyn toisessa kysymyksessä selvitettiin vastaajien ikähaarukkaa (kuvio 4). Tulokset osoittivat, että vastanneista suurin osa olivat 19–23-vuotiaita opiskelijoita, sillä heitä oli 55 %. Noin 30 % oli 24–28-vuotiaita ja 15 % yli 29-vuotiaita. Vastauksia oli mielenkiintoista saada suuri määrä eri ikäisiltä opiskelijoilta, sillä vastauksien sisältö voi olla täysin erilainen jo pelkästään iän perusteella.

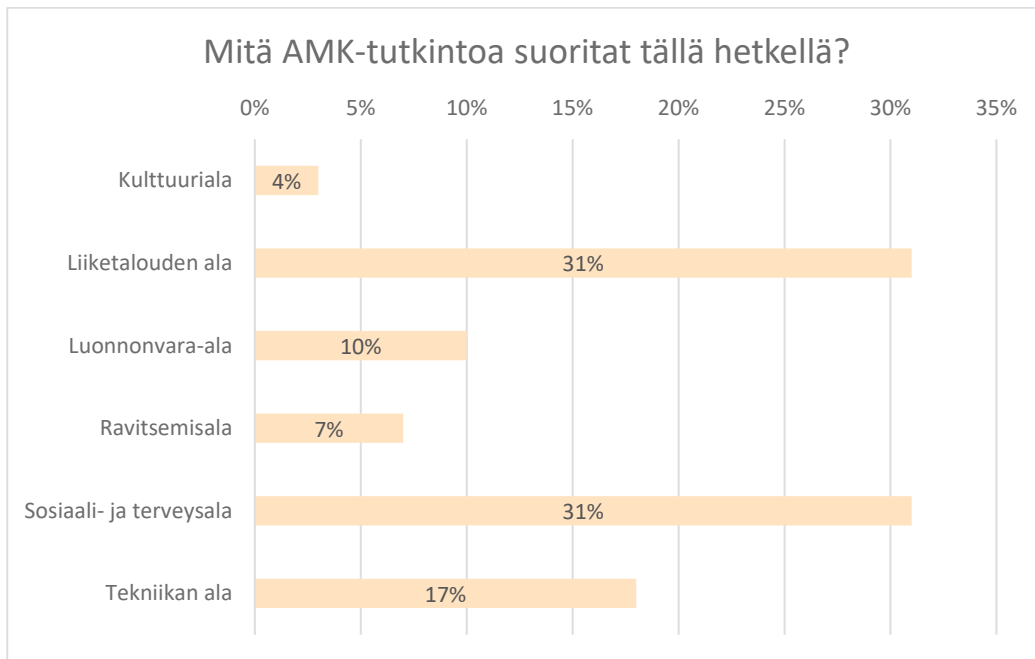

Kuvio 4. Ikä.

Kolmannessa kysymyksessä haluttiin selvittää, mitä tutkintoa kyselyyn vastaajat suorittavat tällä hetkellä. Seinäjoen ammattikorkeakoululla on yhteensä kuusi AMK-tutkintoon ohjaavaa koulutusta tarjolla: kulttuuriala, liiketalouden ala, luonnonvara-ala, ravitsemisala, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikan ala. Tutkimustulosten perusteella (kuvio 5) vastaajista 31 %

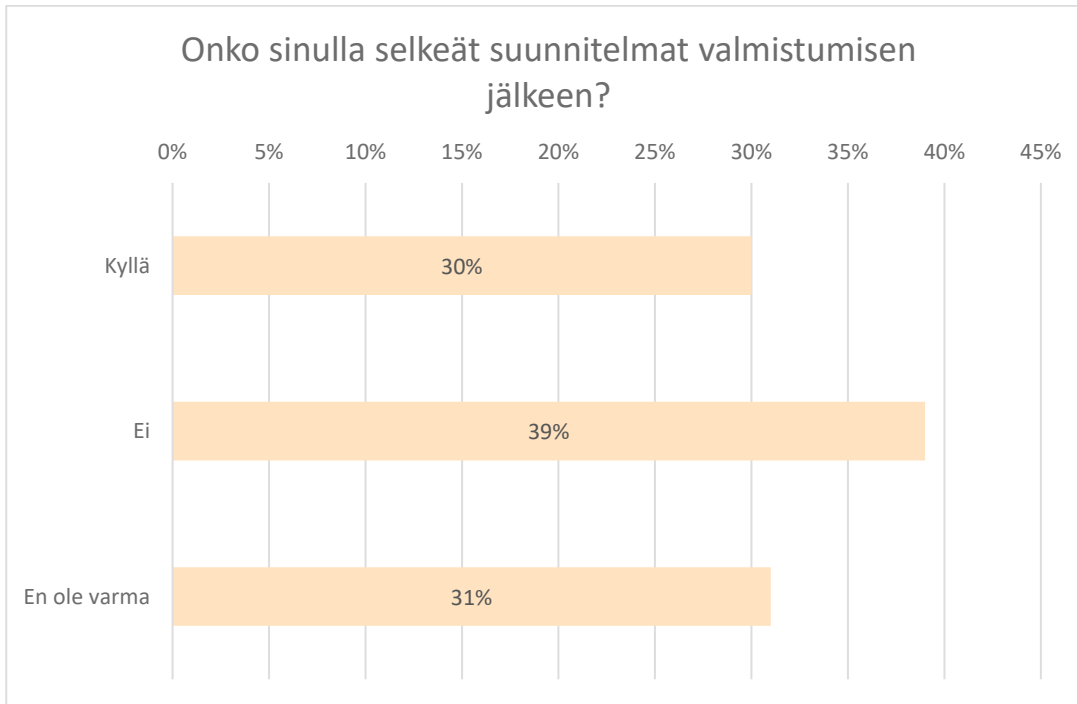
opiskelee tällä hetkellä sosiaali- ja terveysalalla, 31 % liiketalouden alalla, 17 % tekniikan alalla, 10 % luonnonvaran alalla, 7 % ravitsemisalalla ja 4 % kulttuurialalla. Tulokset osoittivat, että suurin osa kyselyn löytäjistä ja vastaajista olivat sosiaali- ja terveys- sekä liiketalouden alan opiskelijoita.

Kuvio 5. Tällä hetkellä suoritettava AMK-tutkinto.

4.4.2 Vastaajien näkemyksiä suunnitelmista valmistumisen jälkeen

Neljännessä vaiheessa selvitettiin opiskelijoiden tämänhetkistä tietoutta heidän tulevaisuuden suunnitelmistaan (kuvio 6). Kyselyssä kysyttiin: "Onko sinulla selkeät suunnitelmat valmistumisen jälkeen?" ja vastausvaihtoehdot olivat kolme: kyllä, ei ja en ole varma. Jos opiskelija vastasi kyllä, avautui heille automaattisesti kysymys numero viisi ja avoin kenttä, jonka kautta heillä oli mahdollisuus kertoa enemmän heidän tulevaisuuden suunnitelmistaan.

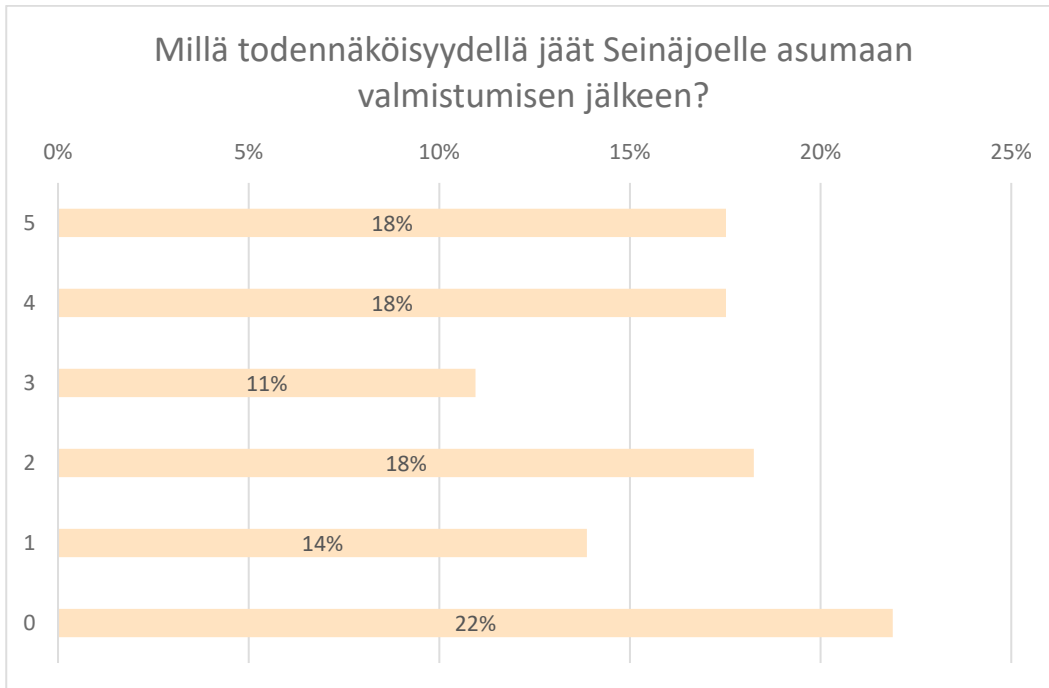

Kuvio 6. Suunnitelmat valmistumisen jälkeen.

Yllättävää oli huomata, kuinka moni oli epävarma tulevaisuuden suunnitelmistaan. Loppujen lopuksi vastausvaihtoehdot menivät melko tasan, sillä kyllä-vastauksia saatiin 30 %, ei-vastauksia 39 % ja en ole varma -vastauksia 31 %. Opiskelijat, jotka tiesivät tulevaisuuden suunnitelmistaan varmasti, saivat avata enemmän näkemyksiään avoimen kommenttikentän kautta. Suurin osa vastauksista liittyi työelämän aloittamiseen – moni näki mahdollisuutena työllistymisen heti tutkinnon saatua joko nykyiseen työpaikkaansa tai suunnitelmissa oli etsiä uusia oman alan töitä Seinäjoen alueelta. Noin 25 % vastaajista suunnitteli syventävänsä opintojaan yliopistotutkintojen kautta.

4.4.3 Vastaajien todennäköinen asettuminen Seinäjoelle

Kuudennen kysymyksen kautta (kuvio 7) haluttiin selvittää, kuinka moni vastaajista koki tietävänsä, asettuuko Seinäjoelle valmistumisensa jälkeen. Vastausvaihtoehdoiksi laadittiin liukukytkin, jossa luvut olivat välillä 0–5 – vaihtoehtoisina arvoina oli: ”en osaa sanoa”, ”todennäköisesti” ja ”hyvin todennäköisesti”. Liukukyttimeen vasemmassa reunassa oleva luku nolla kuvasti vastausta ”en osaa sanoa” ja toisessa päässä oleva luku viisi ”hyvin todennäköisesti”. Vastaajat saivat itse vierittää liukukyttimeen juuri siihen kohtaan miltä itsestä tuntui.

Kuvio 7. Todennäköisyys Seinäjoelle asettumiseen.

Eniten vastauksia sai luku "0", joka tarkoitti sitä, että suurin osa oli sitä mieltä, ettei jäisi asumaan Seinäjoelle valmistumisen jälkeen, hajontaa oli kuitenkin paljon lukujen 1 ja 5 välillä. Moni koki selkeästi Seinäjoen olevan potentiaalinen kaupunki asettumiseen valmistumisen jälkeen, kun taas toinen puoli epäröi asiaa.

4.4.4 Vastaajien kokemus Seinäjoen kaupungista

Seitsemäs kysymys käsitteli vastaajien nykyhetken näkemyksiä Seinäjoen kaupungista. Verkkokyselyn loppuosan kysymykset olivat avoimia, joihin vastaajat saivat muotoilla itse vastaukset. Sinijärven (2016) mukaan avoimet kysymykset tuottavat parhaimmillaan yllättäviä ja erittäin hyödyllisiä vastauksia tutkimuksen kohteelle. Vastaaja kirjoittaa vapaamman vastauksen, joka ensimmäisenä tulee mieleen heti kysymyksen luettua.

Seinäjoki mielletään pieneksi kasvukeskukseksi, josta löytyvät kaikki tarpeelliset palvelut. Tutkimustuloksissa kuitenkin korostui monipuolisen työtarjonnan puute sekä kaikkea uutta ja erilaista vieroksutaan. Vastaajat arvostivat kaupungin lähellä olevaa luontoa sekä vastauksista ilmeni kaupungin perheystävällisyys. Kuitenkin osa opiskelijoista koki kaupungin jättävän opiskelijat huomiotta viihtyvyydessä ja asukkaiden hyvään oloon panostamisessa. Yleisesti vastauksissa painottui suurimmaksi osaksi kaupungin viihtyvyys ja virkeys esimerkiksi kulttuuritapahtumien järjestäjänä. Eräs vastaaja kommentoi näkemyksiään näin:

"Seinäjoelta löytyy paljon toimintaa vapaa-ajalle ja varsinkin Ideaparkin rakentuminen oli odotettu. Terveysterveystoimintaan olen ollut erittäin tyytyväinen, että kaupunki on onnistunut sen järjestämisessä."

Kyselyn vastauksista ilmeni, että Seinäjoen kaupunkia pidetään liian konservatiivisena ja sulkeutuneena kaupunkina. Osa vastaajista piti Seinäjoen pientä kokoa etuna ja osa moitti sen olevan sulkeutunut pikkukaupunki. Osa kyselyn vastaajista kaipasi kaupunkiin enemmän niin sanottua kahvilakulttuuria sekä harrastustoimintaa yli 18-vuotiaille. Eräs vastaaja kertoi kokemuksistaan:

"Mukava kaupunki, mutta aika pieni ja vähän toimintaa ja ihmiset liikkuvat melko vähän missään."

Osa vastaajista puolestaan koki Seinäjoen olevan monipuolinen kaupunki, jossa on tekemistä, aktiviteetteja ja myös omaa rauhaa sopivassa suhteessa. Tapahtuma-alan osaamista ja tapahtumien monipuolisuutta pidettiin kaupungin elinvoiman vahvuutena. Normaaliolosuhteissa Seinäjoki tunnetaan tapahtumien suurkaupunkina ja tapahtumakaupungin asema on vain vahvistunut vuosi vuodelta. Erään vastaajan kommentti tapahtumia koskien:

"Sopivan suuruinen paikka! Järjestetään myös hyvin tapahtumia yleensä, mutta nyt maailmantilanne on tietenkin vaikuttanut osakseen asiaan."

4.4.5 Vastaajien kokemat pitovoimatekijät

Kahdeksas kysymys käsitteli Seinäjoen kaupungin pitovoimatekijöitä ja niitä ominaisuuksia, jotka saavat ihmiset asettumaan Seinäjoelle valmistumisensa jälkeen. Seinäjoen kaupungin valttikortiksi vastauksien perusteella nousi hyvät kulkuyhteydet Etelä-Suomeen sekä asuntojen ja tonttien edullisuus verrattuna samankaltaisiin kaupunkeihin. Osa vastaajista koki toisaalta Seinäjoella asumisen kalliiksi ja sen takia halu muuttaa muualle maakuntaan oli kova. Kaupungin työpaikkatarjontaa täytyisi olla enemmän ja sen pitäisi olla monipuolisempaa, jotta valmistuvia korkeakouluopiskelijoita saataisiin jäämään Seinäjoelle. Eräät vastaajat kommentoivat työllistymistä näin:

"Luulen, että omaa asumistilannetta hallitsee valmistumisen jälkeen lähinnä työllistyminen. Valmistumisen jälkeen asun Seinäjoella varmasti jonkun aikaa, mutta on vaikea sanoa sen enempää tulevasta."

"Riippuu pitkälti tulevan työpaikan sijainnista. Sukulaiset ja suurin osa ystävistä asuvat lähistöllä."

Vastauksissa korostettiin viihdykkeiden ja aktiviteettien puutetta, joita täytyisi Seinäjoelle lisätä. Liikuntamahdollisuudet ja monipuolisemmat ostosmahdollisuudet esimerkiksi tekstiilien suhteen olivat vastaajien mielestä hieman puutteellisia. Vastauksissa kävi myös ilmi yliopiston puuttuminen, sillä moni valmistuva ammattikorkeakouluopiskelija haluaa vielä jatkaa maisterivaiheen opintoihin, joihin Seinäjoella ei ole mahdollisuutta, kun vain avoimen yliopiston maksullisten kurssien kautta. Eräs vastaaja kommentoi jatko-opintomahdollisuuksia seuraavasti:

"Itse kaupungilla ei tällä hetkellä ole mitään tarjottavaa, joka vaikuttaisi päätökseeni jäädä asumaan Seinäjoelle valmistumisen jälkeen. Itselleni Seinäjoelta pois vetävänä tekijänä toimii muun muassa se, että Seinäjoen ammattikorkeakoulusta valmistumisen jälkeen haluan suorittaa myös maisterivaiheen opinnot yliopistossa, eikä Seinäjoella itsessään ole valitettavasti tarjota maisterivaiheen opintoja, sillä kaupungissa ei ole yliopistoa. Myös perheen ja lähimpien ystävien asuminen toisaalla vaikuttavat asiaan paljon."

Seinäjoen tämän hetken pitovoimatekijöissä painotettiin kaupungin turvallisuutta, rauhallisuutta ja lapsiystävällistä elinympäristöä. Maaseutumaisuus ja niin sanottu pohjalaisuus olivat arvostettuja tekijöitä Seinäjoen kaupungin elinvoimaisuudessa. Eräs vastaaja kommentoi tulevaisuuden mahdollisuuksia lastensa kannalta Seinäjoella:

"Työpaikat, aktiviteetit, hyvät kulkuyhteydet, tulevaisuutta ajatellen lapsille hyvät mahdollisuudet opiskeluun ja hyvään elämään."

Kyselyn vastauksissa painottui Seinäjoen kattavat palvelut kaupungin kokoon nähden. Kaikki tarpeellinen löytyy läheltä ja palvelut ovat monipuolisia. Eräs vastaaja korosti vastauksessaan myös Seinäjoen kaupungin jatkuvaa kasvua, jolla työllistyminen helpottuisi ja olisi syynä kaupunkiin asettumiselle:

"Viihtyisyys esim. puistot ja ulkoilumahdollisuudet. Tapahtumat, niin isot kuin pienet. Näkisin myös Seinäjoen kasvavan tulevaisuudessa jos esim. yrityksiä perustetaan tänne."

4.4.6 Vastaajien näkemys kehitysideoista

Ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat kokivat kehitystarpeita mm. informaation saralle. Opiskelijat kaipaavat enemmän informaatiota esim. markkinoilla olevista työpaikoista ja koulutusmahdollisuuksista – erityisesti yliopistotason koulutuksesta. Julkiseen liikenteeseen olisi panostettava enemmän, jolloin palvelut olisivat kaupunkilaisille helpommin lähestyttävissä. Kyselyn vastauksissa kävi myös ilmi, että jatkuvan rakentamisen sijaan Seinäjoella voitaisiin panostaa kaupungin viihtyvyyteen ja visuaalisiin ominaisuuksiin. Korkeakouluopiskelijat näkivät Seinäjoen kaupungin brändin ”Tilaa kaikelle hyvälle” enemmän puheina kuin tekoina. Eräs vastaaja kertoi kokemuksistaan näin:

”Todellista panosta kehittää aluetta rohkeasti ”tilaa innovaatioille” tyyliä. Eikä vain puhua niistä vaan edesauttaa niiden kehitystä ja käyttöönottoa.”

Kyselyllä voitiin selvittää kehityskohteita, jotka lisäisivät Seinäjoen kaupungin pitovoimaa etenkin korkeakouluopiskelijoiden jäämiseksi alueelle valmistuttua. Myös koiraystävällisyyttä haluttaisiin lisätä esimerkiksi lisää koirapuistoja sekä koiraystävällisiä kahviloita ja asuntoja kyselyn perusteella haluttaisiin enemmän. Myöskin keskustan elinvoimaisuuden parantaminen vastaajien mukaan olisi tarpeen, sillä nyt suurin osa palveluista on siirtynyt Ideaparkkiin. Kyselyssä ilmeni myös tarve pidentää aukioloaikoja keskustan kaupoissa, joka parantaisi keskustan elinvoimaa ja viihtyisyyttä. Kehityskohteina kyselyn vastaajalla oli energiataloudellinen näkemys kaupungin kehittämisessä ja ekologisuuden lisääminen kaupungin toiminnassa, hän kommentoi näkemystään näin:

”Autoton kaupunki. Päämäärätietoista yhdyskuntasuunnittelua. Energiataloudellista näkemystä. Mahdollisuus selviytyä ekologisesta katastrofista.”

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että tärkeimmät asiat, mitä vastaajat kaipaivat Seinäjoen kaupungilta valmistumisensa jälkeen, olivat työpaikan saaminen sekä yliopistokoulutus. Nämä kaksi vastausten pääkohtaa ovat tulleet ilmi miltei jokaisessa avoimessa kommenttikentässä.

4.4.7 Vastaajien vapaaehtoinen palaute

Laadimme tutkimuksen kyselyn viimeiseksi kysymykseksi vapaaehtoisen kommenttikentän, jonka kautta vastaajat saivat antaa haluamaansa palautetta tutkimuksen tekijöille. Palautetta

saatiin yhteensä 35 kappaletta. Oli positiivista huomata, että aihe oli kiinnostava ja ajankohtainen monen vastaajan mielestä, he jäivät innolla odottamaan työn tulosten näkemistä. Moni jätti kommenttikenttään kannustavia palautteita, joita oli mukava lukea työn edetessä. Muutama poiminta vapaaehtoisen kommenttikentän vastauksista:

“Hyvä tutkimuksen aihe, toivottavasti saatte kerättyä vastauksista tarpeeksi dataa, jonka perusteella lähteä miettimään mahdollisia kehityskohteita Seinäjoen kaupungin elintason ja kilpailukyvyn parantamiseksi!”

“Tsemppiä oppariin, tällä aiheella voi saada oikeasti muutosta aikaan!”

“Hyvä tutkimus, onnea ja menestystä opintoihin!”

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Seinäjoen kaupungin pitovoimatekijöitä korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta, joiden avulla pystytään kehittämään kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Ajatus tutkimukseen syntyi aiheen ajankohtaisuudesta. Seinäjoen kaupunki haalii itsellensä vuosittain satoja korkeakouluopiskelijoita, mutta valmistumisensa jälkeen he muuttavat muualle työllistymään – hyöty ammattitaitoisista osaajista katoaa. Opinnäytetyö toteutettiin yhdessä toimeksiantajan, Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan kanssa.

Tutkimuksen teoreettisessa luvussa saatiin selville, että kaupungin tärkeimmiksi elinvoiman mittareiksi katsotaan keskustan elinvoimaisuus, yrittäjien tyytyväisyys, jatko-opintomahdollisuuksien houkuttelevuus, tapahtumien määrä sekä työllisyys- ja työttömyysaste. Kilpailukykyiseltä kaupungilta vaadittavia ominaisuuksia ovat luova jännite, yritystoiminta, infrastruktuuri, verkostoihin kuuluminen, inhimilliset voimavarat, asuin- ja elinympäristön laatu sekä instituutiot ja toimivat kehittäjäverkostot. Pitovoimatekijöistä esiin nousi kaupungin asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys asuin- ja elinympäristöön sekä palveluihin – hyvinvointi, turvallisuus ja alueella koettu viihtyvyys olivat myös avaintekijöitä pitovoimaisuuden kannalta.

Empiirinen tutkimus toteutettiin lähettämällä verkkokysely Seinäjoen ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille Intran, Teamsin ja Tuudon kautta. Verkkokyselyn oli avannut yhteensä 422 korkeakouluopiskelijaa ja niistä vastauksia saimme 137 kappaletta, tällöin vastausprosentti oli 32,5 %. Toivoimme, että olisimme saaneet vastausprosentiksi vähintään puolet enemmän, mutta olimme kuitenkin jo tähän lukuun tyytyväisiä. Kyselyn avulla selvitettiin korkeakouluopiskelijoiden taustaa, halua asettua Seinäjoella valmistumisen jälkeen sekä mahdollisia kehityskohteita Seinäjoen kaupunkiin liittyen. Toimeksiantaja toivoi myös, että tutkimuksen kautta löydettäisiin ratkaisutekijöitä, joiden avulla valmistuneet korkeakouluopiskelijat jäisivät Seinäjoelle asumaan.

Kyselyn avulla saatiin selvitettyä korkeakouluopiskelijoiden tämänhetkisiä ajatuksia Seinäjoen kaupungin pitovoimaisuudesta. Tärkeimmiksi kehityskohteiksi nousi yliopistotoiminta, työpaikkojen monipuolisuus ja niistä tiedottaminen, asuntojen edullinen hintataso sekä eläinystävällisyys niin asunnoissa, kuin koko kaupungin toimintaympäristössä, aktiviteettien lisääminen ja viihtyvyyden parantaminen (keskusta-alue) sekä joukkoliikenteen kehittäminen.

Tutkimuksen edetessä myös ilmeni, että Seinäjoen kaupunki ei ole laatinut strategiansa tueksi SWOT-analyysia.

Tutkimuksen verkkokyselyn yhtenä kysymyksenä opiskelijoilta kysyttiin heidän tämänhetkisistä suunnitelmistaan valmistumisen jälkeen. Vastaajista n. 30 % tiesi varmaksi, mitä aikovat tehdä valmistumisen jälkeen ja siitä määrästä 25 % koki haluavansa syventää opintojaan yliopistotason koulutuksen avulla jossain muualla. Yhteenvetona moni opiskelija oli sitä mieltä, että Seinäjoen kaupunki tarvitsisi yliopiston, joka houkuttelisi niin uusia opiskelijoita, mutta samalla pitäisi myös vanhat. Moni muuttaa Seinäjoelle opiskelemaan itsellensä korkeakoulututkintoa, mutta muuttaa kuitenkin valmistumisen jälkeen syventämään opintojaan yliopistokaupunkeihin. Kaksikielisessä naapurikaupungissamme Vaasassa sijaitsee yliopisto, joka houkuttelee paljon opiskelijoita ympäri Suomen. Jos Seinäjoki saisi itselleen yliopiston, emme usko, että Vaasa olisi pahin kilpailija – erityisesti sijainti sekä kaksikielisyys vaikuttaa yliopiston valintaan. Seinäjoki on yksi Suomen kasvukeskuksista ja sijaitsee myös maantieteellisesti hyvien yhteyksien päässä – yliopistotoiminta Seinäjoella vetäisi varmasti jo pelkästään näiden kriteerien perusteella paljon uusia asukkaita kaupunkiin. Ulkopuolisten asukkaiden silmissä Seinäjoen kaupunki usein mielletään kehityksestä jälkeen jääneeksi ”pikkukyläksi” jo pelkästään puuttuvan yliopistotoiminnan vuoksi. Tamminen (2017) kirjoittaa verkkoartikkelissaan siitä, kuinka yliopiston avulla kaupungit pystyvät erottautumaan toisistaan, kansainvälisyys sekä innovaatioiden tuotto yrityksille ovat yksi merkittävimpiä tekijöitä. Yliopistolla nähdään olevan myös suuri merkitys kaupungin imagolle ja brändille.

Tutkimuksen kyselyn vastauksissa moni opiskelija harmitteli, kuinka heidän täytyy lähteä muualle syventämään opintojaan, kun Seinäjoki ei tarjoa yliopistotason koulutusta. Vastauksista paistoi läpi siis täysi epätieto siitä, mitä kaikkea Seinäjoen kaupunki oikeasti tarjoaa yliopiston saroilta – nimittäin myös Seinäjoella voi suorittaa yliopistotutkintoon johtavia opintoja, täydennyskoulutusta sekä avoimen yliopiston opintoja. Seinäjoen yliopistokeskus UCS (University Consortium of Seinäjoki) on neljän yliopiston ja yli 90 asiantuntijan monitieteinen yhteisö. Yliopistokeskus tarjoaa Tampereen, Vaasan ja Helsingin yliopistojen sekä Taideyliopiston toimintaa Seinäjoella. Yliopistokeskus tarjoaa seuraavia osaamisaloja: agrobiotalous ja kestävät ruokaratkaisut, älykkäät ja energiatehokkaat järjestelmät, hyvinvointi ja luovuus sekä yrittäjyys ja kasvu. (Seinäjoen yliopistokeskus, [viitattu 10.11.2020].)

Verkkokyselyn vastauksien perusteella kukaan opiskelijoista ei nostanut esille sitä, että näkisivät mahdollisuutena kouluttautua yliopistotason koulutuksiin Seinäjoen

yliopistokeskuksessa ja uskomme sen johtuvan nimenomaan epätietoisuudesta. Seinäjoen yliopistokeskuksen toiminnan mainostaminen voisi näkyä Seinäjoen kaupungin brändäyksessä sekä markkinoinnissa – kaupungin houkuttelevuus saattaisi nousta korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta. Seinäjoen ammattikorkeakoulu on myös erityisessä asemassa yliopistokeskuksen markkinoinnin kannalta, sillä valmistuneet opiskelijat ovat ajankohtainen kohderyhmä, joille toivottu informaatio olisi tärkeää saavuttaa.

Tutkiessamme Seinäjoella asuvien toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden näkemyksiä Seinäjoen kaupungin kehittämisestä, vastauksista ilmeni tarve työpaikkojen lisäämiselle sekä niiden monipuolisuudelle. Sarkkinen (2016) painottaa, kuinka työ tarjoaa ihmiselle rutiineja arkeen sekä ryhmän mihin kuulua, tämän takia työn merkityksellisyys kaupunkiin asettumisessa on etusijalla. Työ tuottaa myös tekijälle onnistumisia ja tavoitteiden saavuttamisen kokemuksia. Työn tärkein perusta on elämän kulujen kustantaminen eli toimeentulo ja sitä kautta myös kaupungin palveluihin sijoittaminen. Tällaisena poikkeusaikana koronaviruksen jyllätessä työn arvo ja merkitys kasvavat. Työllisyystilanteen ollessa huono, toimeentulon itsestäänselvyys järkkyy ja työn tekemistä arvostetaan ihan eri tavalla.

Seinäjoki on Suomen kärjessä suhteellisessa kasvussa, mutta riittääkö asukkaille työpaikkoja? Seinäjoella ei ole montaa isoa yritystä, jotka työllistäisivät tuhansia kaupunkilaisia, suurimpia yrityksiä ovat tällä hetkellä esimerkiksi Atria ja Prima Power. Seinäjoelta kuitenkin löytyy tuhansia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joissa riittää työpaikkoja.

Tiedottaminen työpaikoista voisi olla tehokkaampaa, jotta avoimet työpaikat tulisivat helpommin alan ammattilaisten tietoon. Seinäjoen kaupunki voisi esimerkiksi tiedottaa Seinäjoen ammattikorkeakoulun käytävillä olevien näyttöjen kautta alojen työpaikoista. Seinäjoen ammattikorkeakoulu on jaettu alojen mukaan eri rakennuksiin, joten työpaikoista saatava informaatio olisi hyvin kohdennettua. Kyselyssä opiskelijoiden vastauksissa korostui avoimista työpaikoista saatavan tiedon puute, sillä töitä on tarjolla kuitenkin jatkuvasti. Seinäjoen kaupungin Töihin Seinäjoelle -verkkosivulta saa hiukan tietoa tarjolla olevista avoimista työpaikoista, mutta ei kokonaisuutta. Paras toivottu lopputulos niin työnhakijalle, kuin työnantajalle olisi yksi ainoa paikka, josta kaikki Seinäjoella olevat avoimet työpaikat löytyisivät alakohtaisesti.

Seinäjoen kaupunki työllistymisen tukena yrittäjien ja työtä etsivien välillä, tehostaisi työpaikkojen monipuolisuutta ja työn sekä työntekijän löytymistä. Seinäjoki tekee jatkuvaa

kehittämistä työllisyyden parissa, mutta työllisyyspalvelut koskettavat vain pitkäaikaistyöttömiä. Pitkään työttömänä olleille on tarjolla työvalmennusta, palkkatuella työllistämistä, kuntouttavaa työtoimintaa, velvoitetyöllistämistä sekä työkokeiluja. (Työllisyys, [viitattu 9.11.2020]). Kaupungin työllisyyttä parantavat tekijät pitäisivät olla kattavampia ja painottua myös valmistuviin ja sillä hetkellä opiskeleviin korkeakouluopiskelijoihin. Kaupungin tarjoamat työllisyyden edistämistä tarjoavat palvelut tulisi olla helposti lähestyttäviä ja jokaiselle tarjolla. Ennalta työllistäminen parantaisi kaupungin elinvoimaa ja pitovoimaisuutta, sillä vastavalmistuneet opiskelijat jäisivät työn löydettyään Seinäjoelle asumaan.

Seinäjoki markkinoi itseään maailman parhaana etätyökaupunkina, jolla kasvatetaan etätyöperäistä muuttoa. Muuton taustalla on etätyön mahdollistaessa asuminen siellä missä haluaa, kun työt voi tehdä etänä (Simonen 2020). Etänä työskentely on jo monelle iso osa arkea ja etätyö mahdollisuutta tullaan varmasti hyödyntämään tulevaisuudessakin poikkeusolojen normalisoituessa. Työelämä on suuressa murroksessa, joten työnantajien, työntekijöiden ja kaupunkien on pysyttävä ajan hermolla muutoksissa. Kaupungin tuki asukkaiden työllistämässä ja uusien ratkaisujen tarjoajana on merkittävä kilpailuetu. Seinäjoen kaupungilla on alemmat elinkustannukset ja lyhyet välimatkat maakuntaan ja palvelujen äärelle kuin esimerkiksi Etelä-Suomessa.

Tutkimuksen kyselyssä oli ristiriitaisia näkemyksiä Seinäjoen kaupungin asumisen hintatasoista. Tämä johtuu todennäköisesti Seinäjoen kaupungin alueellisista hintaeroista asuntojen neliöhinnoissa. Seinäjoen kaupungin asuinalueiden neliöhintojen hintaerot voivat olla jopa melkein tuhat euroa. Kallein asuinalue Seinäjoella on Jouppi-Alakylä akseli ja edullisin Huhtala vuoden 2020 tilastojen mukaan (Asuntojen hinnat, [viitattu 10.11.2020]). Tämä selittää kyselyssä olevat ristiriidat kaupungin asuntojen edullisuudesta. Seinäjoen ammattikorkeakoulu sijaitsee kaupungin kalleimmalla asuinalueella ja opiskelijat hakeutuvat lähelle kampusta. Opiskelijat siis suurimmaksi osaksi asuvat Seinäjoen kaupungin kalleimmalla asuinalueella, joka varmasti vaikuttaa heidän mielipiteeseensä asumisen kalleudesta.

Seinäjoen kaupungin tarjoamat opiskelijakodit ovat suurimmaksi osaksi kolmekymmentä vuotta vanhoja rakennuksia. (Sevas kodit, [viitattu 10.11.2020]). Opiskelija-asuntojen kunto ja alueen turvallisuus vaikuttaa opiskelijoiden asuinpaikan valintaan. Opiskelijoiden huomioiminen asuinkustannuksissa olisi tärkeää, sillä koti mukavalla paikalla opiskelijahintatasolla olisi kaupungille vetovoimainen tekijä.

Kaupungin eläinystävällisyyden puute nousi kyselyn vastauksissa esiin. Eläinystävällisyyttä kaivattiin niin kaupungissa sijaitseviin asuntoihin, kuin koko kaupungin muuhun toimintaympäristöön. Esimerkiksi eläinystävällisiä kahviloita Seinäjoella on todella vähän. Lemmikit ovat nykypäivänä niin sanotusti perheenjäseniä, jotka halutaan ottaa mukaan kaikkeen tekemiseen. Useimmissa Suomen kaupungeissa on mahdollista ottaa lemmikit mukaan kahviloihin, ravintoloihin, ostoskeskuksiin tms. Seinäjoen kaupunki ei ole aivan pysynyt perässä kehityksessä eläinystävälliseksi kaupungiksi. Eläinystävällisyys kaupungissa on kilpailuetu, sillä eläimistä välittäminen on monelle todella tärkeä arvo elämässä. On harmi, että lemmikin omistavat henkilöt joutuvat melkein pä etsiä asunnon sillä perusteella, minne eläimen saa ottaa. Asuinalueen valintaan vaikuttaminen on vaikeaa, sillä melkein kaikki Seinäjoella sijaitsevat asunnot sisältävät tiedon: ”ei lemmikkejä”.

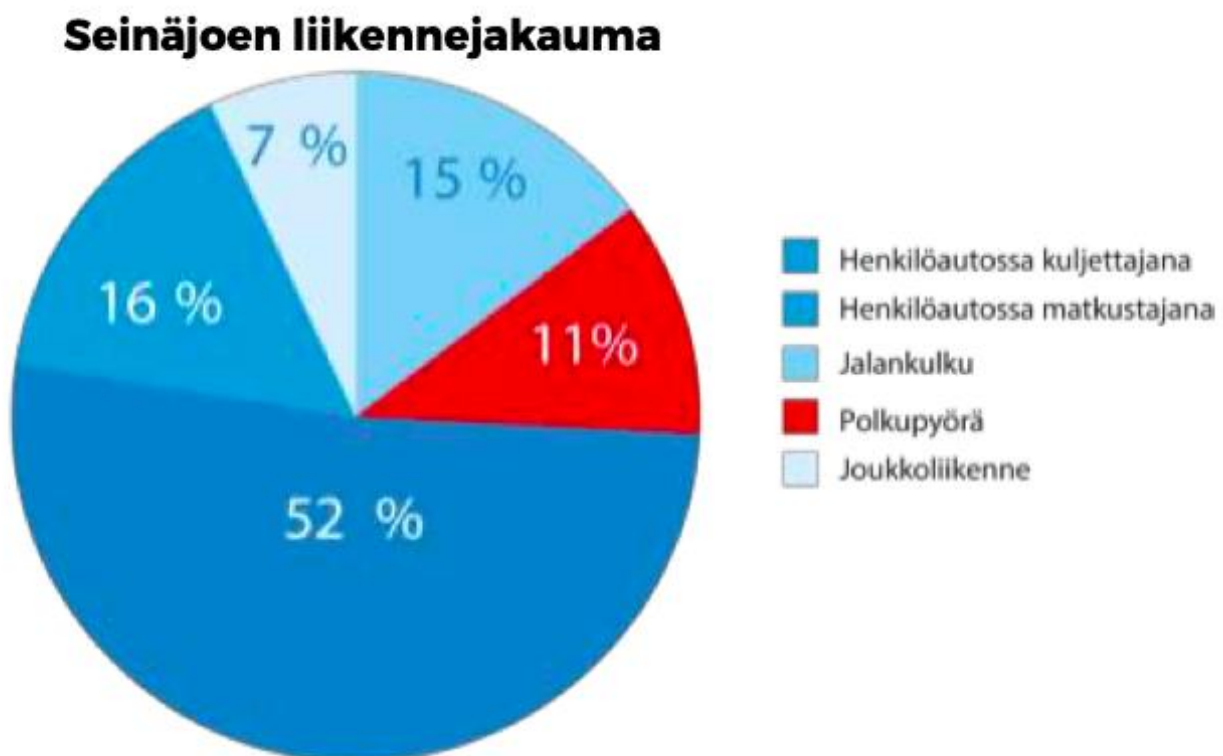
Aktiviteettien lisääminen ja keskustan viihtyvyyden parantaminen korostui vastaajien näkemyksissä Seinäjoen kaupungin pitovoimatekijöinä. Seinäjoen kaupungin aktiviteetit koettiin puutteellisiksi ja erityisesti aktiviteetteja toivottiin nuorille aikuisille. Seinäjoen kaupunki tarjoaa kattavan valikoiman erilaisia harrastusmahdollisuuksia, mutta muita vapaa-ajan aktiviteetteja aikuisille on niukasti. Olemassa olevista aktiviteeteista tiedottaminen olisi tärkeää, sillä kyselymme vastauksista ilmeni myös selkeästi epätietoisuus Seinäjoen kaupungin tarjoamista aktiviteeteista ja viihdykkeistä. Vastaajat pitivät tärkeänä seikkana asukkaiden hyvinvointiin panostamisen, sillä kaupunkilaiset viihtyvät, kun voivat hyvin. Kulttuuri, luonto sekä liikuntamahdollisuudet parantavat asukkaiden hyvinvointia.

Keskustan vetovoima on hiipunut Ideaparkin avaamisen jälkeen ja liiketilat tyhjenevät keskustasta. Vastauksista ilmeni Seinäjoen kaupungin keskustan hiljentymisen harmittavan asukkaita suuresti. Keskustan visualisointi ja kauppakeskus -tyylinen kaupunkisuunnittelu vaikuttaisi keskustan vetovoimaan. Keskustan palveluiden aukioloaikojen pidentäminen vilkastuttaisi keskustan vetovoimaa myös ilta-aikoina. Panostaminen keskustan iltaelämään ja viihdykkeisiin olisi kannattavaa ihmisten työaikojen puitteissa, sillä varhaisillasta ihmiset ovat liikkeellä.

Vastaajat korostivat erityisesti keskusta-alueen viihtyisyyttä, minne toivottiin vehreyttä, maisemointia sekä tapahtumia ympärivuoden. Esimerkiksi Seinäjoen uusi tori on erinomainen paikka järjestää ulkoilmatapahtumia myös talvisinkin. Keskustaa parantaisi myös niin sanotun kahvilakulttuurin kehittäminen, Valkoinen Puu -kahvilan kaltaisia ajanviettopaikkoja kaivataan keskustaan lisää. Kaupungin keskustassa on monenlaisia pubeja, mutta vain yksi kahvila, joka

on pidemmälle iltaan asti avoinna. Alueen tiivistäminen olisi vetovoiman kannalta tarpeen, sillä ihmiset löytäisivät helpommin keskustasta kaipaamansa palvelun ja välimatkat olisivat lyhyempiä.

Etelä-Pohjanmaa on yksi autoistuneimmista maakunnista, kun tarkastellaan Suomen kuntia yleisellä tasolla. Etelä-Pohjanmaalla on tuhatta asukasta kohti yli 500 liikennekäytössä olevaa henkilöautoa – maakunta on johtanut tilastolukuja jo yli kymmenen vuotta (Mauno 2019). Ilmastonmuutos on puhuttu aihe tänä päivänä ja se yhdessä kansainvälisten ilmastositomusten kanssa pakottaa ihmiskuntaa kohti muutosta, luonnollisesti muutos täytyy lähteä kaupungeista. Kun ihmismäärät kasvavat myös liikkumistottumukset muuttuvat ja täten kaupungin tulisi pystyä vastaamaan sen tuomiin tarpeisiin. Moni kaupunki on herännyt henkilöautoliikenteen tuomaan ongelmaan ja ymmärtäneet, kuinka se on kestämatöntä sekä kaupungin elinvoimaisuudelle vahingollista. Toimiva julkinen liikenne parantaa liikkumisen sujuvuutta ja samalla saavuttaa ilmastotavoitteita. (Joukkoliikenne osana tulevaisuutta, [viitattu 12.11.2020].) Kuvassa 10 tarkastellaan Seinäjoen liikennejakaumaa tarkemmin.

Kuva 10. Seinäjoen liikennejakauma (Seinäjoen keskustan kestävä liikumisen toimenpideohjelma loppuraportti, [viitattu 12.11.2020]).

Tutkimuksen kyselyn vastauksissa opiskelijat toivoivat kehitystä Seinäjoen joukkoliikenteeseen. Seinäjoki mielletään kaupungiksi, jossa ei pärjää ilman autoa. Vaikka

Suomi kaupungistuu, ei joukkoliikenteen toiminta ole jouhevaa, kun ainoastaan Suomen suurimmissa kaupungeissa. Seinäjoen paikallisliikenteen toivottiin tuovan lisää uusia reittejä ja uusia vuoroja, kun tällä hetkellä busseja kulkee noin tunnin välein. Tiheämmät ajovuorot kehittäisivät Seinäjoen kaupungin joukkoliikennettä suuresti. Joukkoliikenne ([viitattu 12.11.2020].) -verkkosivut kertovat Seinäjoen kaupungin tarjoavan asukkailleen joukkoliikennettä Seinäjoen keskustan alueella: Nurmossa, Ylistarossa sekä Peräseinäjoella. Komia Liikenne ajaa palveluliikennettä oikeastaan vain arkisin, mutta yhdestätoista linjasta kuusi ajaa myös lauantaisin.

Teoriaosuuden toisessa luvussa käsitelimme Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyyn mittareita sekä toimintaympäristöä ja kilpailijoita, joiden tueksi halusimme käyttää SWOT-analyysiä. Suoranaisesti Seinäjoen kaupunki ei ole laatinut itsellensä SWOT-analyysiä, mutta pystyimme kuitenkin kokoamaan sen Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023 -verkkojulkaisun perusteella. SWOT-analyysi on merkittävä työkalu analysoitaessa kaupungin toimintakykyä ja sen toimintaympäristöä kokonaiskuvana. SWOT koostuu nelikenttämenetelmästä, jota käytetään yleisen tilannekuvan kehittämiseen laadittaessa strategioita, oppimisen tai ongelmien tunnistamiseen sekä arviointiin ja toimintaprosessien kehittämiseen. Analyysin pohjalta voidaan tehdä johtopäätöksiä, miten vahvuuksia hyödynnetään, miten heikkoudet käännetään vahvuuksiksi, miten hyödyntää tulevaisuuden mahdollisuuksia ja miten välttyä uhkilta. Näiden johtopäätöksien pohjalta voidaan lopuksi tehdä toimintasuunnitelma, jota noudatetaan. Yhtenä kehitysideana Seinäjoen kaupunki voisi myös laatia itsellensä SWOT-analyysin heidän strategiansa tueksi – näin pystytään reagoimaan nopeasti muutoksiin ja kehittää omaa toimintaa jatkuvasti.

LÄHTEET

- Ahonen, H. 22.2.2019. Suomen väestön kasvu keskittyy ensisijaisesti pääkaupunkiseudulle – Seinäjoen ja Vaasan seutujen väestö vähenee 2040 mennessä, tosin niiden keskustaungit sinnittelevät. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu: 21.10.2020]. Saatavana: <https://ilkkapohjalainen.fi/tilaajalle/kotimaa/suomen-vaeston-kasvu-keskittyy-ensisijaisesti-paakaupunkiseudulle-seinajoen-ja-vaasan-seutujen-vaesto-vahenee-2040-mennessa-tosin-niiden-keskustaungit-sinnittelevat-1.2885161>
- Alueellistamisen strategian valmistelun tietopohja – Länsi-Suomen alue. Ei päiväystä. [Verkkojulkaisu]. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. [Viitattu 20.10.2020]. Saatavana: <https://vm.fi/documents/10623/16264889/Alueellistamisen+strategian+tietopohja%2C+Länsi-Suomi/5b8b5391-2085-083d-3925-e967117d3e2e/Alueellistamisen+strategian+tietopohja%2C+Länsi-Suomi.pdf>
- Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. 17.11.2017. 20 suurimman kaupungin elinvoimaisuuden stressitesti. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 12.10.2020]. Saatavana: <https://www.mdi.fi/elinvoimaisuudenstressitesti/>
- Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. 18.6.2020. Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan sparraus. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 11.9.2020]. Saatavana: <https://www.mdi.fi/referenssit/seinajoen-kaupungin-elinvoiman-ja-kilpailukyvyn-toimialan-sparraus-fin/>
- Aro, T. 12.10.2016. Tampereen veto- ja pitovoimatekijät. [Verkkojulkaisu]. Oulu: Kaupunkisuunnitteluseminaari x. [Viitattu 14.9.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/documents/64220/16476345/Timo+Aro-Kaupunkien+kovat+ja+pehme%C3%A4t+vetovoimatekij%C3%A4t.pdf/209e2320-6aaf454c-af33-eb4f512a7825>
- Aro, T. 2019. Kaupungin kovat ja pehmeät vetovoimatekijät. [Verkkojulkaisu]. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. [Viitattu 24.9.2020]. Saatavana: https://www.tampere.fi/tiedostot/t/ng7WdLz1P/Timo_Aro_tampereen_veto-ja_pitovoima.pdf
- Aro, T. 9.9.2020. Lukijalta: Kuntiin lisää pitovoimaa nuorisotyön avulla – Päätöksenteossa on huomioitava nuorten kasvu- ja elinympäristön tärkeys. [Verkkojulkaisu]. Kymen Sanomat. [Viitattu 12.10.2020]. Saatavana: <https://kymensanomat.fi/mielipide/lukijalta/ea645411-6994-40d5-b28d-e8e7e8e3ba07>
- Aro, T., Haanpää, S. & Laiho, A. 2019. Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä. [Verkkojulkaisu]. Kaks – Kunnallisalan kehittämissäätiö. [Viitattu 30.10.2020]. Saatavana: https://kaks.fi/wp-content/uploads/2019/04/julkaisu_yritysdynamiikka-kuntien-elinvoimatekijana.pdf

- Aro, T., MDI:n asiantuntija & Tenho, S. 10.11.2017. 20 suurimman kaupungin elinvoimaisuuden stressitesti. [Verkkajulkaisu]. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. [Viitattu 5.10.2020]. Saatavana: <https://www.mdi.fi/elinvoimaisuudenstressitesti/>
- Asuntojen hinnat. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Kalleimmat asuinalueet Seinäjoki 2020. [Viitattu 10.11.2020]. Saatavana: <https://www.asuntojenmyynti.fi/asuntojen-hinnat/Sein%C3%A4joki>
- Collin, P. 4.9.2018. Valmistuvista korkeakouluopiskelijoista lähes 40 prosenttia asettuu Uudellemaalle – muuallakin heitä tarvittaisiin. [Verkkajulkaisu]. Yle. [Viitattu 15.9.2020]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-10381841>
- Eduskunta. 2020. Koronapandemian hyvät ja huonot seuraukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. [Verkkajulkaisu]. Helsinki. [Viitattu 18.11.2020]. Saatavana: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/julkaisut/Documents/tuvj_1+2020.pdf
- Ekman, M. 19.2.2015. ”Hukkaneliöt on saatu karsittua pois” – asuineliöitä ei enää haalita ympärille. [Verkkajulkaisu]. Yle. [Viitattu 20.10.2020]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-7802595>
- Elinvoimaa kasvun käytävällä. 8.10.2019. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoki. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana: https://asiakas.kotisivukone.com/files/etelapohjanmaantyp.kotisivukone.com/TYP_paivat/ESITYKSET/Rasinmaki_Jorma_8.10.2019.pdf
- Elinvoiman mittareita. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.9.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/hallinto/seinajoki-tietoa/elinvoiman-mittareita/#bb7c4d8c>
- Halonen, T. 2016. Maineella menestykseen – mainetyö kaupunkiseudun kehittämisen välineenä. [Verkkajulkaisu]. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. [Viitattu 5.10.2020]. Saatavana: https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62536/Halonen_Timo_ActaE_195pdfA.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Harjunpää, N. & Riukulehto, S. 2019. Tehtävä Etelä-Pohjanmaalla. Seinäjoki: Etelä-Pohjanmaan liitto.
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Hirvonen, P. 8.6.2020. Viestintä tekee elämästä parempaa kunnissakin. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 12.10.2020]. Saatavana: <https://kumppania.fi/2020/06/08/viestinta-tekee-elamasta-parempaa-kunnissakin/>
- Into Seinäjoki. Ei päiväystä. Into lyhyesti. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.10.2020]. Saatavana: <https://intoseinajoki.fi>

- Johtoryhmä. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.9.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/hallinto/organisaatio/johtoryhma/#bb7c4d8c>
- Jokinen, M. 20.2.2020. Pitovoima ratkaisee alueen kehityksen – Helsingin seudun tulomuutto jää itse asiassa suhteellisen pieneksi. [Verkkajulkaisu]. Kuntalehti. [Viitattu 5.10.2020]. Saatavana: <https://kuntalehti.fi/uutiset/talous/pitovoima-ratkaisee-alueen-kehityksen-helsingin-seudun-tulomuutto-jaa-itse-asiassa-suhteellisesti-pieneksi/>
- Joukkoliikenne osana tulevaisuutta. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Jeepproject. [Viitattu 12.11.2020]. Saatavana: <http://jeepproject.info/tarinat/julkinen-liikenne-muutoksessa/>
- Joukkoliikenne. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.11.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kadut-ja-liikenne/joukkoliikenne/#bb7c4d8c>
- Kamensky, M. 2014. Strateginen johtaminen menestyksen timantti. [Verkkokirja]. Alma Talent Oy. [Viitattu 23.9.2020]. Saatavana Alma Talent-e-kirjakokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Kansainvälinen Seinäjoki. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.9.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/hallinto/kansainvalinen-seinajoki/#bb7c4d8c>
- Knuuti, L. 2005. Asumisen monet kasvot. Espoo: Teknillinen korkeakoulu.
- Korkeakouluissa kasvavat tulevaisuuden tekijät. 1.9.2017. [Blogikirjoitus]. Tuudo. [Viitattu 25.10.2020]. Saatavana: <https://www.tuudo.fi/ajankohtaista/blogi/korkeakouluissa-kasvavat-tulevaisuuden-tekijat.html>
- Kultanen, H. & Laamanen, E. 2019. Seutukaupunkien vetovoimatutkimus. [Verkkajulkaisu]. Kuntaliitto. [Viitattu 1.10.2020]. Saatavana: https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Seutukaup_vetovtutk2019_raporttiLA_AJA_14042019.pdf
- Lempinen, J. 7.8.2019. Laadukas SWOT. [Verkkajulkaisu]. Proakatemia: Proakatemian esseepankki. [Viitattu 14.10.2020]. Saatavana: <https://esseepankki.proakatemia.fi/laadukas-swot/>
- Linnamaa, R. & Raunio, M. 2000. Asuin- ja elinympäristön laatu ja kaupunkiseutujen kilpailukyky: Osaajien preferenssit ja tyytyväisyys Helsingin, Tampereen, Turun, Jyväskylän, Porin ja Seinäjoen seuduilla. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Lyly, L. 5.10.2017. Suurten kaupunkien kapinakokous: ” Suomen kilpailukyky ja elinvoima syntyvät isoissa kaupungeissa”. [Verkkajulkaisu]. Aamulehti. [Viitattu 4.10.2020]. Saatavana: <https://www.aamulehti.fi/a/200441940>

- Mattila, M. Ei päiväystä. Kaupungistumisen megatrendi. [Verkkojulkaisu]. Muuttomoottori. [Viitattu 8.9.2020]. Saatavana: <https://muuttomoottori.fi/Downloads/Esitys-Mattila.pdf>
- Mauno, P. 15.9.2019. Isokyrö on Suomen autoistunein kunta, jossa ajetaan yli kymmenen vuotta vanhoilla autoilla – Helsingissä autotiheys on pienin. [Verkkojulkaisu]. Turun Sanomat. [Viitattu 12.11.2020]. Saatavana: <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/4702803/Isokyro+on+Suomen+autoistunein+kunta+jossa+ajetaan+yli+kymmenen+vuotta+vanhoilla+autoilla++Helsingissa+autotiheys+on+pienin>
- Niemistö, E. 29.1.2019. Vaasa palasi kasvu uralle – myös Seinäjoen vahva kasvu jatkuu. [Verkkojulkaisu]. Yle Uutiset. [Viitattu 19.10.2020]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-10619226>
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.–4. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Parkkinen, J. 2017. Vetovoimakilpailu – tutkimus seutukaupunkien vetovoimaisuudesta seutukaupunkijohtajien tulkitsemana. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Tampereen yliopisto. Hallintotieteet, kunta- ja aluejohtaminen. Pro gradu -tutkielma. [Viitattu 4.10.2020]. Saatavana: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/102080/GRADU-1507013591.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ramstedt-Şen, T. 2010. Alueellinen kilpailukyky ja kohdennettu innovaatiopolitiikka. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Tampereen yliopisto. Kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. [Viitattu 12.10.2020]. Saatavana: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/81496/gradu04232.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Rajala, P., Broman, I., Hällström, A., Kauppinen, E., Molin, P., Salli, R. & Salminen, E. 11.9.2018. Raideliikenne mahdollistaa. [Ppt-tiedosto]. [Viitattu: 18.11.2020]. Saatavana: <https://fi.ramboll.com/-/media/0f8f00c5584043b9b326b1cb86847c4a.pdf>
- Rautiala, E. 27.4.2018. Priima yrityslaskennan blogi: Paras tapa tehdä yrityksen SWOT-analyysi. [Blogikirjoitus]. Priima Yrityslaskenta. [Viitattu 20.10.2020]. Saatavana: <https://www.priimalaskenta.fi/laskenta-blog/paras-tapa-tehdä-yrityksen-swot-analyysi>
- Sarkkinen, M. 2016. Työ antaa jotain sellaista, mitä rahalla ei voi korvata. [Verkkojulkaisu]. Työterveyslaitos. [Viitattu 9.11.2020]. Saatavana: <https://www.ttl.fi/tyopiste/tyo-antaa-jotain-sellaista-mita-rahalla-ei-voi-korvata/>
- SeAMK monella osa-alueella Suomen paras ammattikorkeakoulu. 10.3.2020. [Verkkojulkaisu]. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. [Viitattu 14.9.2020]. Saatavana: <https://www.seamk.fi/seamk-monella-osa-alueella-suomen-paras-ammattikorkeakoulu/>
- Seinäjoen kaupunginvaltuusto. 2019. Seinäjoen kaupunkistrategian väliarviointi. Valt. 17.6.2019, § 59 [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana: https://listat.seinajoki.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebbscr/pk_asil_tweb.htm?+bid=9449

- Seinäjoen keskustan kestävän liikkumisen toimenpideohjelma loppuraportti. Ei päiväystä. [Verkkojulkaisu]. Traficom. [Viitattu 12.11.2020]. Saatavana: https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/Seinajoki_loppuraportti_2019.pdf
- Seinäjoen yliopistokeskus UCS. Ei päiväystä. Esittely. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.11.2020]. Saatavana: <https://www.ucs.fi/esittely/>
- Sevas kodit. Ei päiväystä. Kohteet. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.11.2020]. Saatavana: <http://sevas.markkinointihaku.agenteq.fi/>
- Simonen, M. 10.11.2020. Essi, 26, asui eri puolilla maailmaa, päätyi etätöihin Seinäjoelle: ”Kaipasin rauhallisempaa elämää”. [Verkkojulkaisu]. Iltalehti. [Viitattu 12.11.2020]. Saatavana: <https://www.iltalehti.fi/tyoelama/a/86a7c1a9-8aa5-4138-ab19-86f8c7118697>
- Sinijärvi, T. 2.6.2016. Verkkokyselyn kysymystyypit vertailussa: avoin, suljettu vai molemmat? [Blogikirjoitus]. Questback. [Viitattu 8.11.2020]. Saatavana: <https://www.questback.com/fi/blogi/verkkokyselyn-kysymystyypit-vertailussa-avoin-suljettu-vai-molemmat/>
- Sotarauta, M. 1999. Kaupunkiseutujen kilpailukyky ja johtaminen tietoyhteiskunnassa. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Talousarvio 2020 – Taloussuunnitelma 2021–2023. Ei päiväystä. [Verkkojulkaisu]. Seinäjoki. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/wp-content/uploads/2020/02/Talousarvio-KV-111119-hyvakstty.pdf>
- Tamminen, T. 2017. Yliopistokaupunki vai kaupungin yliopisto? [Verkkolehtiartikkeli]. Acatiimi (4), 35. [Viitattu 10.11.2020]. Saatavana: https://www.acatiimi.fi/4_2017/16.php
- Tilastokeskus. 14.10.2019. Työpaikat toimialoittain. [Verkkosivu]. [Viitattu 22.10.2020]. Saatavana: https://www.stat.fi/tup/seutunet/seinajoki_tyollisyys.html
- Tilastokeskus. 2020a. Asuminen ja rakentaminen. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.10.2020]. Saatavana: http://tilastokeskus.fi/tup/seutunet/seinajoki_asuminen.html
- Tilastokeskus. 2020b. Väestö. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.10.2020]. Saatavana: http://tilastokeskus.fi/tup/seutunet/seinajoki_vaesto.html
- Tutkijan ABC. 2015. [Verkkojulkaisu]. RajatOn. [Viitattu 23.9.2020]. Saatavana: <https://rajatontatiedekasvatusta.wordpress.com/tutkijan-abc/>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 17.11.2020]. Saatavana: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Työllisyys. Ei päiväystä. Seinäjoen kaupunki. [Verkkosivu]. [Viitattu 9.11.2020]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/tyo-ja-yrittaminen-2/tyollisyys/#bb7c4d8c>

Vuorensola, M. 21.2.2020. Elinvoiman edistymisen mittaaminen kunnissa. [Blogikirjoitus]. FCG Finnish Consulting Group Oy. [Viitattu 17.9.2020]. Saatavana: <https://www.fcg.fi/blogi/elinvoiman-edistymisen-mittaaminen-kunnissa>

Välimäki, E. 2017. Pdf- esitys. [Pdf-tiedosto]. Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala. [Viitattu 14.9.2020]. Saatavana: <https://docplayer.fi/56403923-Elinvoiman-ja-kilpailukyvyn-toimiala-elinvoimajohtaja-erkki-valimaki.html>

Yritysten lukumäärä. Ei päiväystä. Etelä-Pohjanmaan liitto. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.9.2020]. Saatavana: https://www.epliitto.fi/yritysten_lukumaara

LIITTEET

Liite 1. Kysely Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittämisestä

Liite 1. Kysely Seinäjoen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittämisestä

Hei,

olemme Seinäjoen ammattikorkeakoulun liiketalouden tradenomiopiskelijoita ja teemme tällä hetkellä opinnäytetyötä Seinäjoen elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittämisestä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Seinäjoen kaupunki, elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala.

Linkistä pääset lyhyeen kyselyyn, jonka vastaamiseen menee pari minuuttia. Kysely on suunnattu Seinäjoen ammattikorkeakoulun toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyn linkki on voimassa 11.10.2020 asti.

1. Sukupuoli?
2. Ikä?
3. Mitä AMK-tutkintoa suoritat tällä hetkellä?
4. Onko sinulla selkeät suunnitelmat valmistumisen jälkeen?
5. Mitä?
6. Millä todennäköisyydellä jäät Seinäjoelle asumaan valmistumisen jälkeen?
7. Millainen kuva sinulla on Seinäjoen kaupungista opiskeluajan kokemusten perusteella?
8. Millä tavoin Seinäjoen kaupungin ominaisuudet vaikuttavat valintaasi jäädä asumaan Seinäjoelle valmistumisen jälkeen?
9. Mitä Seinäjoen kaupungin pitäisi tarjota, jotta jäisit asumaan Seinäjoelle valmistumisen jälkeen?
10. Vapaaehtoinen kommentti tutkimuksen tekijöille